

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

In pag. 6-7:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

AL TREILEA FESTIVAL INTERNAȚIONAL AL FILMULUI DE LA MOSCOVA

- Oaspeți și producții cinematografice în competiție
- Opiniile cineaștilor

Lioșa face vocalize...

Turgheniev în scrisori

de Geo Șerban
(pag. 8)

Studiind o gigantică sursă de energie

de Ing. D. C. Trăușanu

Impotriva bătrâneței premature

de Dr. Costin Teofănescu
(pag. 9)

CITIȚI
ÎN ACEST
NUMĂR

ANUL XIX

28
(956)

12 iulie 1963

12 pagini, 1 leu

memento

prețuirea prietenilor

La redacție au sosit două scrisori. Localitățile de expediție: Erevan și Baku. De la mii de kilometri depărtare, de pe meleagurile Caucazului însoțit, ele ne aduc un cald cuvânt de prietenie și prețuire.

„Mă folosesc de orice ocazie pentru a cunoaște cât mai bine viața unei țări atât de minunate și care îmi e foarte apropiată, cum e România — scrie primul corespondent, E. Gasparian din capitala Armeniei sovietice. N-am fost niciodată în republica dumneavoastră, dar urmăresc cu atîtă asiduitate tot ce se întîmplă acolo, încît am impresia că o cunosc de mult.

Mare bucurie ne fac turneele artiștilor romini și cine reușește să-și procure bilet la spectacolele lor se poate socoti un om fericit. În Armenia au cîntat mulți maeștri de frunte ai operei rominești și soliști tineri, în plină afirmare. Dintre ei aș cita-o pe Elena Dima-Toroiman, pe care am ascultat-o în „Aida“ pe scena Teatrului de operă „Spendiarov“ din Erevan. Prin intermediul gazetei dumneavoastră vreau să-î urez talentatei cîntărețe succese în activitatea ei creatoare“.

Din Baku, frumoasa capitală a Azerbaidjanului, D. Ghiangețian adresează la rîndu-i cuvinte de prețuire pentru arta țării noastre și reprezentanții ei.

„Vreau să aștern cîteva impresii ocazionate de turneele mai vechi și mai recente ale cîntăreților de operă romini la Baku.

Am avut fericirea să-î văd și să-î aud, pe scena teatrului nostru de operă, pe minunații artiști bucureșteni Arta Florescu, Maria Voloșescu, Elena Dima-Toroiman, Elena Cernei, Petre Ștefănescu-Goangă, David Ohanesian, Garbis Zobjian, Nicolae Herlea și pe cîntărețele clujene Lia Hubic și Livia Liseanu.

Fiecare concert al artiștilor romini la Baku este o sărbătoare. Cu arta lor înaltă, cu excepționalele calități vocale pe care le posedă, cu măiestria lor scenică, ei au cucerit de mult dragostea și admirația locuitorilor orașului nostru. Artiștii romini cîntă întotdeauna în săli arhipline și se bucură întotdeauna de succese răsunătoare. Aplauzele furtunoase ale publicului sînt o răsplătă binemeritată.

În afară de cîntăreți ne-a vizitat și cunoscutul dirijor Egizio Massini. Din păcate n-am putut obține bilet la spectacolul de operă la care și-a dat concursul, dar în schimb l-am văzut la pupitrul Filarmonei unde a dirijat cu măiestrie Simfonia VI-a de Ceaikovski.

Rog redacția să transmită artiștilor romini care ne-au vizitat, recunoștința noastră pentru turneele lor, precum și urările noastre de succes și fericire.

Nădăjdum să mai aplaudăm și alți minunați interpreți pe scenele noastre. Dorim să o vedem pe Zenaida Pally și să-î revădem pe Garbis Zobjian care a cucerit inimile melomanilor din Baku.

Vă încredințez că aceste cîteva aprecieri sînt împărtășite de mulți concetățeni de ai mei“.

c. i. femeile...

în cifre

Datele statistice sînt la prima vedere — cine ar putea-o nega? — de o sobrietate... dezarmantă, ca să ne exprimăm eufemistic. Dar, cu puțină bunăvoință, chiar profanii le pot smulge curînd înțelesuri și încerca plăcută surpriză de a descoperi îndărătul cifrelor seci — cum se spune — freamătul realității cotidiene. E o experiență pe care am făcut-o recent și noi cu un număr de tabele referitoare la situația femeii în U.R.S.S. publicate de revista de specialitate „Vestnik Statistiki“.

Intr-adevăr, după o privire ceva mai atentă, am văzut că numitele tabele revelau elemente cît se poate de interesante despre poziția femeii în societatea sovietică.

Mai întîi am aflat că procentul de femei din totalul populației sovietice a marcat o creștere continuă între anii 1926 și 1959, trecînd de la 51,7 la sută la 55 la sută. Ulterior, acest procentaj a cunoscut o ușoară curbă descendentă în 1962 și 1963 (la 1 ianuarie) — cînd a fost de respectiv 54,6 la sută și 54,5 la sută.

Campionat de carting al U.R.S.S. pe stadionul V. I. Lenin din Moscova

În al doilea rînd, pentru caracterizarea rolului femeii sovietice în viața socială ni se pare semnificativă împrejurarea că 32 la sută din totalul distincțiilor acordate pentru merite în producție sînt deținute de femei. Dar mai sînt și alte indicii în aceeași ordine de idei și anume: proporția femeilor alese în ultimii trei ani în organele politice și sindicale merge de la 27 la sută cînd e vorba de cele două camere ale Sovietului Suprem al U.R.S.S., la 32 la sută din totalul deputaților în Sovietele Supreme ale republicilor unionale și la 51,7 la sută din totalul membrilor comitetelor sindicale din întreprinderi.

În sfîrșit, cifre extrem de elocvente oglindesc ridicarea continuă a nivelului de cultură al femeilor. Numărul femeilor specialiști cu studii medii și superioare a crescut, față de totalul specialiștilor, de la 29 la sută în 1929 la 36 la sută în 1941 și 59 la sută în 1962. Uimitor de mare e procentajul de femei-medici: proporția doctorițelor a crescut de la 10 la sută în 1913 la 45 la sută în 1928, 60 la sută în 1940 și 76 la sută în 1955. În ultimii ani se remarcă totuși un mai mare interes al bărbaților pentru studiile medicale...

Oricum, nu-i așa că cifrele ne pot spune destule lucruri despre femei?

a. m.

clinică pentru sculpturi

Nemuritoarele opere de artă, creații ale genului marilor pictori și sculptori ai lumii, care de-a lungul secolelor au emoționat și continuă să emoționeze atîtea generații, sînt supuse și ele acțiunii necruțătoare a timpului: îmbătrînesc, se îmbolnăvesc, se deteriorează.

Atunci capodoperele părăsesc sălile somptuoase ale muzeelor și devin pacienții laboratoarelor de restaurare, unde li se aplică diverse tratamente, uneori de foarte lungă durată. Una din cele mai renumite „clinici“ destinate operelor de artă, este Laboratorul unional central de cercetări științifice pentru conservarea și restaurarea valorilor artistice din muzee, de la Moscova. În secțiile acestui laborator lucrează cunoscuți specialiști sovietici, ca sculptorul-restaurator Nikolai Nikolaevici Akimov, Boris Ivanovici Petrov, chimistul A. N. Ribakov ș.a. În atelierul lui N. Akimov, „bolnavii“ — sculpturi în gips, lemn, bronz — sînt așezați pe rafturi și mese. Între stelașele rafturilor se află dulăpioare chirurgicale cu pereți de sticlă, în care stau rînduite diferite instrumente, băițe, flacoane. Aici se efectuează diverse „operații“. Cu ocazia transportării la o expoziție, unul din portretele Verei Muhina, și anume originalul autorului, s-a sfîrșit. S-au adunat cioburile, chiar și cele mai mici și au fost aduse la Laboratorul de restaurare. Aici, după ce a fost examinat minușios fiecare pentru a i se stabili cu precizie locul, s-a trecut la reconstituirea portretului. Acum, acesta nu mai păstrează nici o urmă a accidentului, căci după reconstituirea a fost acoperit cu o culoare specială care a făcut să

Boris Petrov este specialist în sculpturile metalice, ocupîndu-se de deteriorările mecanice și coroziunea sculpturilor în bronz.

De curînd, pe adresa Laboratorului a sosit o scrisoare din Leningrad. Lucrătorii unui muzeu de acolo solicitau sprijinul specialiștilor, semnăind apariția unui fenomen curios de deteriorare la unele sculpturi în marmoră. Pe dinafară, acest lucru era imperceptibil, dar în interior marmora se fărima transformîndu-se în pulbere, iar sculptura era amenințată să fie distrusă sub acțiunea propriei sale greutate.

Specialiștii laboratorului au propus mai multe soluții. Cea mai eficace s-a dovedit însă metoda electroosmozei: atunci cînd electrozii unei bobine electrice se introduc într-un lichid saturat, electronii produși atrag în mișcare lor de la anod la catod molecule de apă. Oamenii au utilizat acest principiu la asanarea solului, la consolidarea temeliei clădirilor.

În fața cercetătorilor laboratorului se ridicau multe probleme: cu ce fel de soluții (și în ce grad de concentrație) trebuia impregnată marmora pentru a putea lega particulele sfărșimate? Ce intensitate trebuia să aibă curentul, ce electrozi puteau fi folosiți?

Pentru specialiști au urmat zile de căutări febrile, de emoții. Dar rezultatele dobîndite sînt deosebit de îmbucurătoare. Marmora consolidată prin electroosmoză își menține culoarea inițială iar în privința rezistenței, este de două ori mai solidă decît marmora obișnuită.

În curînd, noul procedeu va depăși faza experimentală și atunci el va deveni unul din „medicamentele“ favorite utilizate în clinicile pentru operele de artă.

m. c.

întîlnire la coafor

Ziarul britanic „Daily Worker“ publică reportajul Brigitei Tempest, care a întîlnit-o de curînd pe prima femeie-cosmonaut a lumii, Valentina Tereșkova. Întîlnirea a fost cu totul întîmplătoare și a avut loc la coafor. Sub căștile de tip „spațiu“ care le uscau părul, Valea și Brigita au discutat mai bine de o oră despre zboruri interplanetare, dar și despre probleme foarte pămîntești.

De pildă, cosmonauta a mărturisit ziaristei că îi place Beethoven, Ceaikovski, Șolohov... și parfumul „Krasnaia Moskva“. În materie de coafură, Valentina Tereșkova își alesese una cu păr „tapat“, cu a dausul pe frunte a doi cîrlionți în formă de semne de întrebare.

Bineînțeles, Valea a vorbit pe larg despre zborul său și despre marea bucurie pe care i-a pricinuit-o călătoria în spațiul cosmic. În legătură cu aceasta, ea a făcut o precizare: în decursul lungilor ore pe care le-a petrecut în cabina sa ermetic închisă, Valea s-a gîndit, trecînd prin vecinătatea stelelor, la multimilenara utilizare a acestora în limbajul îndrăgostiților. Tînăra cosmonaută a reflectat la cei de o vîrstă cu ea, băieți și fete de pe întreg cuprinsul globului și le-a adresat — e ade-vărat, în gînd — următorul mesaj: „Către

Priviți ce ușor pot fi culese stelele! Deschideți-vă palmele! A voastră — Valentina“.

Un moment oarecum critic al acestui interviu sui-generis a survenit atunci cînd în salonul de coafură au năvălit cîțiva bărbați de la frizeria din vecinătate. Cu obraji acoperiți de spuma întinsă de pensula bărbierului, ei le-au interpelat pe cele două prietene, ale căror figuri erau greu de recunoscut sub căști:

— Care din dumneavoastră este Valentina Tereșkova?

După ce au căpătat autografele solicitate, intrușii s-au retras, lăsîndu-le pe Valea și Brigita să-și continue conversația despre planete, imponderabilitate, sentimente și tot felul de alte lucruri care preocupă pe o cosmonaută, o ziaristă și două femei.

v. r.

întîmplare între cer și apă

În Extremul Orient sovietic, lingă localitatea Sovetskaia Gavani, oceanul a săpat răbdător în țărîm un pitoresc intrînd căruia i s-a spus, cine știe cînd, golful Tătar. Este un colț foarte îndrăgît de orașeni care își petrec acolo cu plăcere clipele de răgaz.

Așa s-au nimerit în golful Tătar și trei prietene: elevele Ira Vituhina, Șura Șanturova și Natașa Miasnikova. Instalîndu-se comod pe o plută care sălta ușurel pe valuri, s-au adîncit în discuție. Cîte lucruri n-au să-și spună trei prietene!

Dar între timp fluxul și vîntul care se întîrise au tot împins pluta spre larg. Cînd fetele au băgat de seamă, pămîntul se depărtase binîșor. Și ar fi dispărut probabil în spatele coamelor elastice ale valurilor dacă nu s-ar fi întîmplat să treacă pe țărîm un grup de tineri ostași. Fără să stea pe gînduri aceștia s-au aruncat în ajutorul fetelor. Cum nu aveau bărci la îndemînă, comsomoliștii Alexandr Lukin și Anatoli Sianov au improvisat din curele, sîrmă și cîteva birne o plută și s-au lansat pe marea agitată.

Cele trei prietene erau departe, la cinci kilometri. Neînfricații ostași au reușit cu mare greutate să se apropie de ele și să le aducă pe pluta lor, fiindcă cealaltă era pe cale să fie înghițită de valuri. Dar între timp vîntul de nord-vest, care se juca cu pluta în largul mării, a atins o intensitate de opt grade. Valurile se năpusteau asupra celor cinci oameni aflați singuri între cer și apă. Pluta făcută în grabă nu putea rezista mult.

Cîteva ore vitejii comsomoliști au luptat bărbătește cu stihia dezlănțuită. Dar tovarășii rămași pe țărîm dăduseră între timp alarma. Un avion trimis special a pornit în căutarea celor de pe mare. Pilotul a stabilit coordonatele și o șalupă a pornit, după indicațiile lui, spre pătăutul fluid unde se hotăra soarta a cinci oameni.

Aceasta este mica întîmplare din golful Tătar. Eroii ei cu suflet mare, neînfricați și plini de abnegație i-au scris un alt sfîrșit decît cel pe care ar fi putut să-î aibă

Estetica în producție

Am vorbit, într-un număr anterior, despre câteva probleme ale unui nou capitol al esteticii, consacrat frumosului în industrie. Croindu-și drum în producție, estetica industrială se îmbogățește cu aspecte mereu noi, dintre care alegem câteva spre a le prezenta cititorilor.

Frumusețea — ca unul dintre cele mai înalte criterii ale perfecțiunii — pătrunde în momentul de față în domenii în care pînă nu de mult domnea nestingherită doar precizia științifică și conciziunea limbajului tehnic. Mereu mai des se vorbește nu numai despre o soluție exactă ci și elegantă, în rezolvarea unei probleme; se vorbește despre un muncitor că lucrează nu numai bine, ci și frumos, iar obișnuitelor calificative de calitate ale produselor finite li se adaugă și acela de frumos chiar dacă ele sînt mașini unelte, utilaje sau aparataj de laborator.

Măiestria în producție este indisolubil legată de estetica muncii, fie că se referă la aspectul produsului finit, la stilul de muncă al muncitorului, la felul în care o țesătoare, de pildă, asemeni unui maestru al

baghetei, conduce cu mină sigură, cu eleganță, un număr de războaie. Astfel, frumosul a pășit în sfera muncii productive.

În timp ce esteții burghezi consideră că frumosul și utilul sînt calități incompatibile, cei ce construiesc socialismul și comunismul consideră frumosul ca un atribut a tot ceea ce-i înconjoară și — mai ales — a tot ce este creat de OM, pentru OM.

Acesta este și motivul pentru care, în condițiile socialismului se acordă o atenție din ce în ce mai mare problemelor privind influența pe care o are frumosul — cu marea varietate de forme pe care o îmbracă — în viața cotidiană și mai ales în legătură nemijlocită cu producția.

S-a constatat că într-o hală de uzină — bunăoară — chiar și unele amenajări de mică anvergură, dar

făcute cu respectarea unor elementare cerințe estetice, cum ar fi vopsirea pereților și mașinilor în culori vii, vesle, contribuie la creșterea productivității muncii într-o măsură simțitoare, vădindu-se în felul acesta că în producție, estetica acționează nu numai asupra psihicului oamenilor, ci și asupra indicilor economici ai întreprinderii. Bineînțeles, că rezultatele economice obținute pe această cale nu pot egala pe cele dobândite prin reutilizarea tehnică sau reconstrucția unei întreprinderi. Dar, în timp ce modernizarea utilajului se face cu alocarea unor importante fonduri bănești suplimentare, amenajările de ordin estetic și, deci, și efectele economice ale unor asemenea măsuri se pot obține fără cheltuieli suplimentare, în cadrul programului curent de întreținere a clă-

rolul artei în ridicarea nivelului producției industriale. Conferința a recomandat ca pe lângă consiliile tehnico-economice ale întreprinderilor să se creeze secții de artă industrială, să se definitiveze numirea de pictori constructori în marile întreprinderi industriale și să se organizeze un sistem de învățămînt pentru graficienii, constructorii și tehnologii din întreprinderi. La unele fabrici au fost create servicii speciale de estetică în producție, au fost înființate birouri speciale de construcții artistice în orașele Moscova, Leningrad, Kiev, Baku, Riga, Sverdlovsk. Aceste birouri dispun de o grupă de proiectanți din care fac parte și ingineri din zinele beneficiare. Multe comenzi sînt executate numai de personalul birourilor de construcție artistică deoa-

permite o perfectă securitate muncii și amplasarea judicioasă a locului de muncă. Mașina realizată după noul proiect s-a remarcat prin calități superioare de exploatare și un aspect mai frumos fără să afecteze prețul de cost.

Un alt exemplu ni-l oferă Uzina de autobuze din Leningrad. În curînd, pe porțile uzinei va ieși un autobuz de tip nou și neobișnuit cu 105 locuri. Autobuzul este astfel construit încît călătorii stau cu fața spre fereastră, puțin oblic față de direcția mișcării mașinii. La construcția autobuzului s-a folosit foarte multă sticlă și materiale plastice, realizîndu-se astfel un interior plăcut și frumos. O asemenea construcție este realizată pentru prima oară în industria autovehiculelor.

Un domeniu în care îmbinarea frumosului cu utilul are o importanță primordială este acela al amenajării interioarelor. Crearea de interioare frumoase atît în clădirile industriale, cît și în cele de locuit este o muncă importantă și complicată, care necesită multă experiență și colaborarea unor largi colective de specialiști — arhitecți, ingineri, decoratori.

În birourile de construcție artistică s-au făcut deja schițe pentru viitoarele interioare ale unor uzine constructoare de mașini, ale unor fabrici textile, cantine etc. Dintre planurile de viitor sînt interesante și cele referitoare la proiectarea unor strunguri, a unui nou autoturism ZIL, a unei game foarte largi de bunuri de consum, utilaj comercial și altele. Chiar și simpla enumerare a lucrărilor ce se găsesc pe planșetele proiectanților ar evidenția domeniul vast în care estetica este chemată să-și spună cuvîntul ei.

Preocuparea pentru estetică în producție a fost inițiată însăși de muncitori, în strînsă legătură cu necesitățile producției, devenind astăzi obiect de cercetare științifică. Și dacă luăm în considerare ritmul impetuos de dezvoltare a producției în procesul construcției comuniste este lesne să întrezărim amploarea pe care o va căpăta tînăra disciplină științifică în viitorul apropiat.

Estetica în producție creează condiții pentru desfășurarea unei munci plăcute, ușoare și prin aceasta mai

ORIZONT

Noua strălucire a diamantelor

Acum vreo 30 de ani acad. A. E. Fersman, remarcabil mineralog, „cîntărețul pietrii“ cum l-a numit A. Tolstoi, a povestit într-o zi colaboratorilor săi despre faimosul „bal al diamantelor“ organizat de înalta societate pariziană. Participanții la bal trebuiau să-și impodobească costumele cu briliante. Titlul de „regină a diamantelor“ urma să fie atribuit aceleia care ar fi avut cel mai frumos briliant. „Știți la ce m-am gîndit atunci, privind acele minunate poadoabe? a continuat academiicianul. Mi-am amintit de pe-insula Kola, de sonda de foraj a pichetului 573 din munții Kukisvumcior și de brigada maistrului Kaverin care căuta în acel loc minereu de apatită. Brigada avea o singură coroană de diamante pe care o păzea însă ca pe lumina ochilor. Și mi-am zis atunci: ce stupid de nedreaptă este lumea capitalistă!... Ce înseamnă diamantele pentru aceste femei frumoase și soții lor obezi? Nimic altceva decît niște nimicuri scumpe! Dar pentru Kaverin? Pentru el diamantul este un instrument admirabil care îl ajută să găsească rapid apatită“.

Ce reprezintă azi diamantele, nu pentru înalta societate a nu știu cîrui stat capitalist ci pentru economie în general și în speță pentru economia sovietică? Înainte de a răspunde la întrebare socotim necesar să facem o precizare: ne vom referi în cele ce urmează mai ales la diamantele artificiale. Căci din clipa cînd Institutul de fizică a presiunilor înalte de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S. a soluționat, într-un răstimp mai scurt decît oamenii de știință străini, problema sintezei diamantelor, acestea au început să joace un rol tot mai mare în economia Uniunii Sovietice.

Încă de la primele probe industriale, ale care au fost susținute diamantele, s-au putut trage concluzii eroante: folosite în procesul de prelucrare a aliajelor dure, productivitatea diamantelor artificiale din discurile de rectificat în trece productivitatea diamantelor naturale în medie cu 50 la sută.

Industria sovietică de diamante artificiale a înregistrat în scurt timp importante succese. Astăzi ea poate satisface, la un preț de cost sub cel al pietrelor naturale, cerințele întregii economii.

Cu ajutorul diamantelor se realizează precizia și puritatea necesare în prelucrarea pieselor pentru utilaj electronic, pentru diferite aparate și instrumente folosite în stanțare, șlefuire, gravare, frezare etc. Mari perspective deschide forajul cu ajutorul diamantelor în industria minieră.

Să ne oprim o clipă asupra folosirii diamantelor în electronică, domeniu atît de important al economiei. S-a stabilit că în funcție de conținutul diverselor adaosuri pe care le are diamantul industrial, variază și conductibilitatea lui termică, căci este știut că aceasta determină valoarea diamantelor folosite în dispozitivele electronice. Diamantele pot fi, la fel ca și cristalele de germaniu și siliciu, semiconductoare. Dar în timp ce germaniul își pierde această însușire la temperaturi ce trec de 60 de grade, iar siliciul la peste 150 de grade, diamantele artificiale își păstrează proprietățile electronice chiar la temperaturi de 500 de grade.

Este de asemenea știut că numai diamantele au suficientă rezistență și alte însușiri necesare pentru fabricarea pietrelor de polizor cu ajutorul cărora se prelucurează instrumentele din aliaje dure.

Industria sovietică de diamante artificiale, astăzi încă foarte tînără, joacă de pe acum un rol important în ridicarea nivelului calitatii al producției industriale în ansamblu.

A. Vlad

Autotractor, Model realizat de M. Kuznețov.

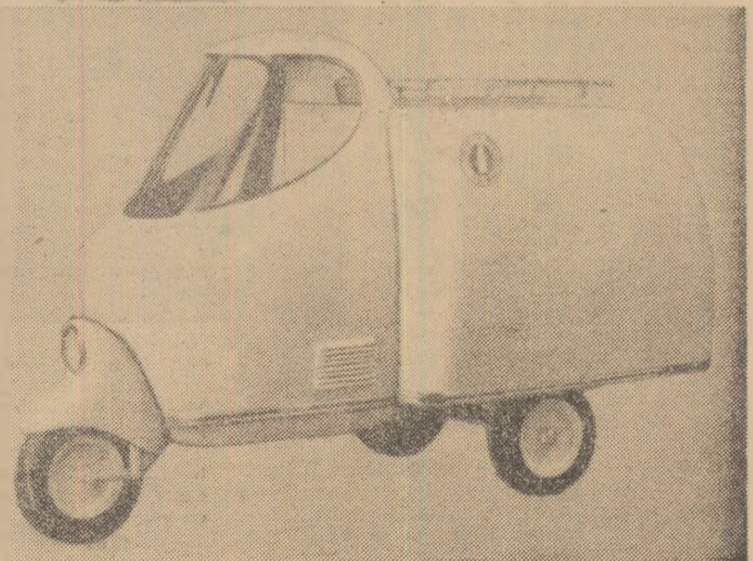
dirilor și utilajului unei întreprinderi. În acest sens sînt interesante calculele făcute de unii economiști după care realizarea hanelor de lucru în culori corespunzătoare costă de 20 de ori mai puțin decît pierderile provocate de o finisaj în culori necorespunzătoare.

Din practica unor întreprinderi din U.R.S.S. pe acest tărîm, se desprind o serie de concluzii deosebit de valoroase. Prin experiment s-a constatat că albastrul are o influență negativă asupra psihicului lucrătorului și de aceea el a fost exclus de pe paleta de culori a halei de uzină, făcînd loc roșului, care stimulează activitatea, verdelui și galbenului care sporesc capacitatea de concentrare a muncitorului.

Astfel pentru a concentra atenția asupra lucrului pe care îl efectuează, organele mobile ale unei mașini sînt vopsite în tonuri de galben-crem în combinație cu verde, iar zonele mai periculoase ale unei mașini sau agregat se vopsesc în roșu. Așa se explică de ce la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S., sînt prezentate noi mașini automate la care partea inferioară a fost vopsită într-o culoare neutră, partea superioară în galben, iar părțile laterale în roșu. În aceeași ordine de idei, un rol deosebit îl are și iluminatul electric al locului de muncă; atunci cînd este făcut corect, el poate contribui la creșterea productivității muncii cu 10-30%.

La asigurarea unei juste distribuții a culorilor și luminii la locul de muncă trebuie să contribuie pictorii și graficienii care lucrează în majoritatea întreprinderilor pentru controlul artistic al producției finite. Dar aceasta încă nu este suficient. În 1961, în orașul Sverdlovsk, a avut loc o conferință mondială consacrată problemelor privitoare la

rece în cadrul acestor birouri, alături de oameni de artă, activează constructori, ingineri și economiști. Ce efecte au avut toate aceste măsuri? Iată un exemplu: o mașină folosită pe scară largă în industria lemnului avea o construcție defectuoasă, o împrejmuire greșită a zonei de lucru, o incomodă așezare a locului de comandă, locul de muncă insuficient iluminat iar unele detalii greșit amplasate. Aspectul exterior

Model de scuter pentru transport mărfuri. Autor — A. Șevlețov.

era de asemenea necorespunzător. În urma studierii acestei mașini de către biroul de construcții artistice din Moscova, mașina a căpătat cu totul alt aspect. Nu este vorba numai de forma ei. Lucrul cel mai important constă în aceea că s-a schimbat construcția, s-a proiectat un sistem telescopic unitar ceea ce

productive, contribuind astfel la transformarea muncii într-o necesitate vitală, o plăcere, așa cum a fost ea definită de întemeietorii socialismului științific.

Ing. Richard Untu
Ing. Iulian Arhire

Frontul invizibil

(Urmare din numărul trecut)

Santinela scruta întinericul. Deodată, la marginea pădurii se ivi un om. Se îndreptă spre liniile germane.

— Stai, că trag!

— Nu trage! Sînt soldat german, de-al vostru — răsună pînă la el un glas depărtat.

— Sus miinile! Vino mai aproape — ordonă santinela.

Necunoscutul se apropie. Era îmbrăcat în uniformă germană, iar în mină ținea o pușcă automată rusească.

— Parola?

— N-o cunosc. Am evadat din prizoneriat. Sînt pilot.

Aviatorul fu dus la statul major, unde arătă că se numea Gustav Geseke și era feldwebel într-o escadrilă amplasată pe aeroportul din Heidebrek.

La 26 ianuarie, escadrila primise misiunea de a efectua zboruri de recunoaștere la vest de Kursk, unde erau concentrate trupe sovietice. În cursul zborului aparatul lui fusese atacat de trei avioane de vânătoare sovietice și doborât. Echipajul avionului se lansase cu parașuta. Geseke fusese prins imediat și dus la statul major sovietic. După interogatoriu fusese internat într-un lagăr de prizonieri, de unde evadase după trei săptămîni. Se ascunsesse într-un mărfar care mergea spre apus. Apoi mersese pe jos două zile pînă ajunsese la linia frontului pe care avusesse norocul s-o treacă.

Abwehrul cercetă minuțios cazul Geseke. Verifică amănunțit faptele relatate de el, luînd legătură cu unitatea din care făcuse, într-adevăr, parte și se informă în ce împrejurări fusese doborât avionul. Toate declarațiile pilotului fură confirmate. Deoarece evadase din prizoneriat, Geseke primi în mod excepțional două săptămîni de concediu, după care urma să se prezinte la unitate. I se dădură actele necesare, fu transportat la gară și trimis la Berlin.

...După descinderea de la Moulensbeek, Dupont își strămută postul de radioemisie în Olanda, iar el plecă la Paris unde se întîlni din nou cu Gilbert.

Gilbert era convins că dintr-un moment în altul hitleriștii vor izbuti să descifreze unele texte și atunci stațiile din Berlin și Olanda vor fi în mare primejdie.

— Va trebui să schimbăm numaidecît tot sistemul de legătură și modul de organizare a grupurilor — spuse Gilbert. Oamenii ale căror nume conspirative figurau în texte, vor trebui să-și schimbe imediat sectoarele în care acționează. Comunicați acest lucru grupurilor din Berlin și Olanda.

— Ce se va întîmpla pe viitor cu rețeaua de legătură din subordinea mea? — întrebă Kent.

— Va fi strămutată în sudul Franței. Totodată va trebui să vă dați demisia din funcția de director al firmei „Simpex”, motivînd că sinteti bolnav. Apoi veți mai aștepta cîva timp ca să nu dați de bănuț. Dar veți continua să ascultați zilnic emisiunile de la orele 21,30, 22,45 și 23,15 și, la semnalul meu „Marte”, părăsiți imediat Belgia și plecați spre sudul Franței. Înainte de asta, însă, spuneți tuturor că vă pregătiți pentru o călătorie în Elveția. Centrul o să vă trimită acte noi care vă vor da posibilitatea să lucrați fără să fiți suspectat. S-ar putea ca acest plan să mai sufere unele modificări dar, în orice caz fiți pregătiți.

Dupont îl privi mirat pe Gilbert. Era evident că acesta cunoștea exact toate planurile secrete ale Abwehrului din moment ce izbutea întotdeauna să le contracareze la timp.

Gilbert îl însărcină pe Dupont să plece imediat la Berlin și să-l înștiințeze pe Karro că la 14 mai, ora 16,40, lângă cușca cu flamingo din grădina zoologică a orașului îl va aștepta un emisar al centrului cu pseudonimul „Directorul”. Ca semn de recunoaștere va servi ziarul „Völkischer Beobachter” împăturit în două.

mații cifrate despre noile tipuri de armament și armă rachetă, pe care Karro urma să le dea emisarului Centrului.

...Pe o bancă de lângă cușca în care se plimba un flamingo, un bărbat înalt și voinic, îmbrăcat în uniformă de feldwebel de aviație, răsfoia pe indelete „Völkischer Beobachter”. La un moment dat feldwebelul se uită la ceas. Acele ceasornicului se apropiau de ora 16,40. În capul aleei se ivi un căpitan din Wehrmacht. Mergea agale căutînd din ochi un loc liber. Se apropie, înconjură cușca cu flamingo și se așeză tacticos lângă feldwebel.

— Nu știți, vă rog, cit e ora?

— Ba da. După ceasornicul meu e 16,46 dar o ia înainte cu șase minute...

— Directorul?

— Karro?

— E în ordine. Sînt bucuros că vă văd. Am noutăți pentru dv...

Karro îi înmînă repede Directorului două stîlouri.

— Cînd vă întoarceți?

— După trei zile

— Peste linia frontului?

— E drumul cel mai scurt...

— Înțeleg.

Apoi își luară rămas bun.

Doctorul Wauth acționează

Cu toate că doctorul Wauth aplică toate metodele existente, nu ajunsese la nici un rezultat. Radiogramele aduse de la centrele de interceptare nu puteau fi descifrate. Un singur lucru era limpede — și anume că serviciul de informații sovietic folosea pentru cifrare o anumită carte.

— Va trebui să găsim cu orice preț cartea respectivă — îi spuse doctorul Wauth lui Model — altfel n-o să izbutim niciodată să elucidăm misterul rușilor. Vă sfătuiesc să plecați la Bruxelles și să percheziționați

de Bergerac” de Rostand și „Miracolul profesorului Terramon” de Guy de Lacerf. Se pare că asta-i totul.

— Aș vrea să răsfoiesc puțin aceste cărți. Se află tot în camera de sus, nu?

Doamna Dartefois încuviință din cap. Urcară împreună la etajul întîi, dar cu toate că scotociră toate ungherele nu găsiră nici o carte.

— Se vede că n-ați spus adevărul, doamnă! — rosti pe un tom amenințător Model.

Doamna Dartefois arătă că, la citeva zile după ce fusese eliberată din închisoare, veniseră la ea doi indivizi de la Gestapo care-i ceruseră cheia de la camera de sus. În ce scop urcaseră acolo, ea nu știa, dat fiind că nu-i îngăduiseră să intre împreună cu ei în cameră.

— Să-i ia naiba! — rosti Model infuriat că Gestapoul se amestecase în treburile Abwehrului. Nu putea admite un lucru ca ăsta. Se sui în mașină, se duse la maiorul Meyer și, împreună cu acesta, la direcția Gestapoului.

Dar sturmbanführerul SS Degel nu știa ca vreun agent al Gestapoului să fi fost la Moulensbeek.

— Domnilor — spuse el — mă tem că indivizii aceia au fost acolo ca să șteargă urmele.

Întîmplarea aceasta îl determină pe Model să acționeze rapid, altfel dușmanul ar fi izbutit să-și reorganizeze rețeaua de spionaj și atunci ar fi trebuit luat totul de la început.

La rugămintea lui Model, colonelul Redling, șeful secției din Paris a Abwehrului, dădu dispoziții să se înceapă numaidecît căutarea cărților mai sus amintite. Fură răscolite toate anticariatele și bibliotecile publice. După trei zile doctorul Wauth trecu la lucru și curînd izbuti să lege 97 de radiograme cifrate cu textul cărții „Miracolul profesorului Terramon”. Wauth descoperi,

ăamentul german împotriva Caucazului, prezum și despre faptul că fasciștii nu aveau de gînd să ia cu asalt Leningradul, ci să înstăluie o blocadă.

În timp ce Wauth continua să lucreze la descifrarea textelor, Model plecă în Olanda și Franța ca să conducă operația de lichidare a posturilor emițătoare ale serviciului de informații sovietic, care funcționau în aceste țări.

In ajunul bătăliei decisive

În seara zilei de 12 mai, colonelul Egorov fu înștiințat că un avion german de recunoaștere „Heinkel-126” aterizase de bună voie pe un aerodrom sovietic. Aparatul era pilotat de feldwebelul Gustav Geseke.

Egorov ordonă ca aviatorul german să fie trimis numaidecît la Centru. Microfilmele aduse de el fură date specialiștilor. Filmele erau vîrîte în niște stîlouri în așa fel încît dacă un neavizat ar fi încercat să le deschidă s-ar fi distrus singure.

Gilbert trimisese o copie a planului comandamentului suprem al Wehrmachtului, precum și directivele sale operative pentru diferite armate. Din documente reieșea că comandamentul hitlerist hotărîse ca încă înainte de vara lui 1942 să ocupe toată Crimeea. Hitler dăduse de asemenea ordin să fie deblocat marele grup de trupe germane alungate de Armata Sovietică în „punga” din raionul Demiansk. Informațiile fuseseră furnizate de Peters, Karro și Sauer.

Acum era limpede că, după respingerea ofensivei de lângă Moscova, statul major al Wehrmachtului se gîndea la o nouă direcție a loviturii decisive.

Între comandamentul suprem al Wehrmachtului și cartierul general al lui Hitler existau divergențe serioase în legătură cu regiunea care urma să fie ținta acestei ofensive: Moscova sau Caucazul. Hitler fu de acord cu Keitel și hotărî ca operațiunile care aveau drept scop „zdrobirea definitivă” a Armatei Sovietice să se desfășoare în sud.

Hitler spera că, în cazul cînd operația ar reuși, sovieticii ar pierde principalele surse de petrol și, după ocuparea Caucazului, trupele germane și-ar croi drum prin Irap, ar cîmpăni India și ar face joncțiune cu japonezii. Atunci nu le-ar fi greu să constrîngă Turcia ca să lupte de partea puterilor axei.

Studiînd informațiile primite de la Gilbert și de la alte grupuri de informații de pe teritoriul celorlalte țări, comandamentul sovietic ajunse la concluzia că principalul țel al ofensivei germane va fi Volga.

Directorul Dupont dispăre

La sfîrșitul lui iunie 1942, în cursul pregătirii operației împotriva posturilor emițătoare clandestine din Olanda, căpitanul Model sosi la Paris și se opri la „Luteția”, un hotel al Abwehrului.

Căpitanul nu mai vedea viitorul în culori atît de trandafirii ca în urmă cu un an. Armatele germane întîmpinau pe frontul de răsărit o împotrivire tot mai înverșunată din partea rușilor. În țările ocupate se înmulțiseră cazurile de sabotaj, se intensificase mișcarea de rezistență, partizanii atacau detașamentele germane, deteriorau fabrici de armament și linii de comunicații.

Acțiunea serviciului de radio al Abwehrului în Olanda nu dăduse rezultatele scontate. Detașamentele operative izbutiseră să lichideze trei posturi emițătoare, dar nu fuseseră prins decît un singur radiotelegrafist. Se vede că ceilalți fuseseră preveniți la timp de primejdia ce-i amenința. Era limpede că activitatea serviciului de radio al Abwehrului era supravegheată continuu de serviciul de informații al inamicului, care, așa cum Model se convinsese personal, era foarte bine informat.

La hotel, Model era așteptat de doctorul Wauth care venise de la Berlin pentru o problemă foarte importantă. După ce descifrasse mai multe radiograme, Wauth se convinsese că într-adevăr, Kent era șeful grupului din Belgia.

— Așa cum reiese din textele descifrate — arătă Wauth — omul acesta este foarte bine informat despre multe probleme care constituie un secret de stat al celui de al treilea Reich.

Vladimir Iaroșinski

Desen de I. Grinstein

vila din Moulensbeek, unde a fost descoperit postul emițător clandestin.

Întrucît după lichidarea acestei stații de radioemisie doamna Dartefois, proprietara casei, fusese arestată, Model luă legătură cu Bruxelles-ul și întrebă dacă femeia se mai afla în închisoare. I se răspunse că fusese eliberată de citeva zile. Imediat Model, însoțit de alți doi ofițeri, plecă la Bruxelles și se prezentă la stăpîna vilei din Moulensbeek.

Văzîndu-i pe ofițeri, femeia se sperie groaznic, crezînd că va fi din nou arestată. Model o liniști, însă, asigurînd-o că n-o amenință nici o primejdie dacă răspunde la citeva întrebări.

Femeia arătă că persoanele care locuiseră la ea aveau citeva cărți pe care le țineau întotdeauna pe o măsută lângă fereastră unde se afla și o mică valiză.

— Cred că vă amintiți citeva titluri, în orice caz ar fi bine pentru dv. — îi spuse aspru Model.

— O, da — se grăbi să răspundă doam-

de asemenea, că toate telegramele transmise de stația din Moulensbeek erau semnate Kent și că radiogramele Centrului pentru postul RTH erau de asemenea adresate lui Kent. De unde trase concluzia că acesta era conducătorul grupului din Belgia.

Din conținutul radiogramelor reieșea că acest om călătorea mereu. Pretutîndeni — în Franța, Belgia, Olanda sau Germania — primea de la oamenii lui informații extrem de importante. În texte erau des întîlnite numele conspirative Gilbert și Karro. Wauth presupunea că Kent și Gilbert erau una și aceeași persoană. Cel mai mult însă îl interesa misteriosul Karro, care semna toate radiogramele transmise de unul din posturile emițătoare din Berlin. Telegramele lui conțineau informații pe care le putea deține numai un om cu o funcție de răspundere în statul major al comandamentului suprem al Wehrmachtului sau, cel puțin, într-un minister și care avea acces la cele mai secrete documente.

Așa cum reieșea din telegramele descif-

Prin stepa Kubanului (II)

„Cine n-a văzut Ust-Laba...”

Gonești cu mașina zeci de kilometri și nu întâlnești în cale nici o localitate, nici o clădire izolată măcar. Numai camioane pe șoseaua de asfalt, care vin în sens invers, și câte un canton de cale ferată. Incolo, stepă și stepă... La mare depărtare una de alta, dai de câte o așezare care se întinde pe kilometri întregi. E o staniță. Casele ei sînt între pomi fructiferi, așa că întreaga localitate pare o imensă livadă.

Ust-Labinsk, la care ajungem după un drum de vreo 50 de kilometri de Krasnodar, e și nu e o astfel de staniță. Fiindcă de vreo cîțiva ani de zile, localitatea a devenit oraș, datorită fabricii de zahăr și a două combinate, unul de carne și altul de calibrare a semînelor de porumb, care s-au construit aici. Populația a crescut la 35.000 de locuitori. În centru sînt restaurante, magazine, un cinematograful cu ecran lat. Totuși localitatea, aflată în inima stepei, la vărsarea rîului Laba în Kuban, păstrează, către marginile ei, aspect de staniță. Serile încărcate cu parfum de flori, îi dau aceeași înfățișare poetică și zicătoare: „Cine n-a văzut Ust-Laba, n-a văzut Kubanul”, își menține și pe mai departe valabilitatea.

Am ajuns în noua oraș din stepa Kubanului într-un moment de muncă intensă: în toată campania de primăvară.

Stau de vorbă cu tovarășul Pahomov care răspunde de toată această febrilă activitate. E ca la comandamentul unui stat major în plină desfășurare a ofensivei. Dar interlocutorul meu nu dă semne de nerăbdare. Se interesează cum merge agricultura în Republica Populară Romînă.

Îi comunic, cu satisfacție, știrea pe care o aflasem la Moscova citind ziarele sosite din țară:

— În această primăvară am obținut o victorie istorică. Într-o agricultură a fost colectivizată. Socialismul a învins și la sate. E o mare victorie a Partidului nostru.

Mă simt foarte bine cînd spun aceste cuvinte. Parcă aici, departe de țară, îmi dau seama mai clar de însemnătatea acestui act istoric.

— Eto ocen harașo! E foarte bine. Vă felicit! — se bucură din toată inima tovarășul Pahomov.

Două instantanee

Președintele colhozului „Kuban” din Ust-Labinsk e în așteptarea vizitei unor fermieri americani, care trebuie să sosească de la Moscova cu un avion special. Totuși găsește timp să-și

Nuntă colhoznică

dedice cîteva ceasuri și unui oaspete inopinat. De altfel cei din Kuban sînt foarte ospitalieri, iar Ust-Labinsk, cum afirmă o zicătoare, se află în inima Kubanului. Așa că ospitalitatea e aici la înălțime.

Ivan Timofeevici Sidorenko, președintele, un om înalt și uscățiv, mă însoțește pînă la ferma de lapte și pînă la brigada de tractoare. Aceste vizite îmi prilejuiesc scrierea a două instantanee. Primul, avînd ca personaj principal o tînără mulgătoare frunțasă. Al doilea, tratînd despre „relațiile internaționale” ale Kubanului.

...Ani de zile cea mai bună mulgătoare a fermei a fost Valentina Vertilitskaia. Și iată, de cîteva săptămîni trebuie să te deprinzi să-și spui altfel: Sokolanova. Ei da, ați ghicit, a fost o nuntă. Și nu o nuntă ca oricare. Se mărita doar cea mai bună mulgătoare din colhoz, o frunțasă a muncii comuniste, care poate sluji tuturor de pildă. Învață și la școala medie în clasa VI-a. După ce termină mulsul vacilor, se spală, își ia cărțile și devine o elevă ca toate celelalte.

Dar să revenim la ziua nunții. Petrecerea a avut loc la clubul colhozului. Sala era împodobită ca de sărbătoare. Întîi și întîi au venit mirii. Li s-au înmînat actele de cununie. Fetele de la fermă i-au adus mișesei buchete de flori. Apoi au urmat urările, din partea Comsomolului, a organizației de femei, din partea invitaților. Conducerea colhozului a dat în

dar noii familii o masă de sufragerie și opt scaune. După aceea a cîntat muzica, s-a dansat, invitații au strigat „amar”, după datina veche.

...În fața mea tineri arși de soare, alții cu fața tuciuire asupra căreia soarele nu lasă urme.

— Uvaldo Hernandez Perez.

— Roberto Aguilar Fuentes.

— Angelio Gonzales Avilla.

Apoi urmează aproape invariabil datele personale: 20 de ani, de loc din provincia Oriente, a lucrat într-o cooperativă de cultivare a trestiei de zahăr. Cîte unul mărturisește cu mîndrie:

— Sînt dintr-un sat aflat la 18 km de localitatea unde s-a născut Fidel Castro.

Sau:

— Sînt dintr-un sat din apropiere de Sierra Maestra.

Îi înțeleg. Își exprimă astfel mîndria de a fi contemporani cu revoluția cubană.

Cu toții fac parte din lotul de tineri cubani veniți să se specializeze în Uniunea Sovietică în meseria de mecanizatori agricoli. Unul din ei, Eliseu Moreno Gonzales, se descurcă bine în rusește.

— Vrem ca atunci cînd ne vom întoarce în patrie să contribuim la construirea socialismului, — îmi spune Eliseu, aprobat în tăcere de toți ceilalți. Sîntem recunoscători oamenilor sovietici pentru ospitalitatea și prietenia pe care ne-au arătat-o zi de zi.

Puncte roșii în stepă

Mergem în direcția Kropotkin — Armavir — Novokubansk. Sîntem în plină stepă. Lanuri fără capăt, stanițe mari, încărcate de verdeață și flori. Din cînd în cînd, gorgane singura-

— Mrs Mullart, se spune că nepoțica dv. ar fi neagră. E adevărat? — o întrebă un funcționar de la Immigration Office din orașul Chicago pe femeia albită înainte de vreme.

— Nepoții nu se împart în albi și negri, domnule. Nepoții sînt nepoți. Dar... pentru asta m-ați invitat aici?

— Vai, nu, cum se poate? Am întrebat și eu din curiozitate. Pentru altceva v-am chemat. Se vorbește că vreți să vă întoarceți în Uniunea Sovietică.

— Se vorbește? Puteți să-mi spuneți și mie cine vorbește? Și să-mi mai spuneți cum de ați aflat ce conținea scrisoarea trimisă de mine Ambasadei sovietice? Alaltăieri am expediat plicul la Washington, și azi mă și anchetați.

postul, deoarece n-avea chef să plătească ca să fie spionată.

Toate acestea s-au împlinit nu de mult, pe pămînt străin.

... La începutul lui 1941, tînăra Tamara Mullart împreună cu fiica ei Edith, a părăsit Tallinul îndreptîndu-se spre Suedia. Soțul ei fusese ofițer în Estonia burgheză și un „binevoitor” o speriașe că o dată cu venirea puterii sovietice ar avea de suferit consecințe din pricina asta. Cuprinsă de panică, tînăra femeie și-a pierdut capul și a plecat. O jumătate de an s-a chinat în lagărele pentru refugiați. Apoi a găsit de lucru ca sezonieră într-un mic sat de pescari, luptînd cu frigul și foamea, locuind într-o colibă dărăpănată. Într-o zi, luîndu-și inima în dinți, s-a hotărît: „Plec pes-

Cînd Tamara Antonovna s-a dus să-și vadă fiica, sora i-a spus cu un ton glacial:

— Aveți o nepoată neagră. De ce nu ne-ați prevenit?

Din ziua aceea au început nenorocirile. Bunica și-a îmbrățișat cu dragoste nepoțica. Parcă pentru inima ei avea vre-o importanță pielea neagră a copilului? Pe mulți, însă, amănuntul acesta îi interesa. Într-o zi patronul a întrebato:

— Mullart, e adevărat că dumneata ai o nepoată neagră?

— Înaintea lui Dumnezeu toți oamenii sînt la fel.

— Înaintea lui — poate, dar înaintea clienților mei — nu!

Împotriva lui Edith, mama copilului, s-a dezlănțuit o adevărată prigoană. Neputînd să reziste, tînăra femeie a dat în palma beției și curînd a căzut la pat, doborîtă de o boală grea.

Viața lor s-a transformat în iad. Bunica nu-și putea plimba nepoțica decît departe de albi. Au fost nevoite să se mute de cîteva ori: proprietarii nu vroiau chiriea și cu copiii negri. Cînd teița se apropia de alți copii era izgonită. Dacă se așezau pe o bancă în parc, erau alungate.

Așa au trăit, ca niște condamnați. Într-o zi Edith a descoperit întimplător scrisorile primite de la mămătușă Linda din Tallin, care le propunea să se întoarcă acasă.

— Mamă, din cauza mea... Plecați numaidecît. Eu n-aș putea rezista la drum, dar tu cu Hellen plecați!

— Cum să te lăsăm aici? Și apoi de unde luăm bani de drum?

O întimplare nenorocită le-a venit în ajutor: căzînd victima unui accident de automobil, Tamara Mullart a fost despăgubită și cu banii încasați a cumpărat bițele de drum New York... Helsinki... Și, în sfîrșit, Tallinul natal.

...O seară lungă, plină de lumină: la Tallin perioada nopților albe este în toi. Sînt oaspetele Tamarei Mullart care, împreună cu nepoțica ei Hellen, ocupă un apartament pe strada Matrosov nr. 43. Locuința e plăcută, intimă, confortabilă. Ferestrele dau în grădina. Aici totul respiră o fericire omenească simplă și durabilă. Stăpîna casei îmi vorbește cu mîndrie despre noua ei viață — despre fabrică, despre propunerea de raționalizare premiată, despre simpatia cu care e înconjurată Hellen, „slăbiciunea” orașului...

— Dar tu, Hellen, cum te simți?

— Foarte bine. Am mulți prieteni, mă joc cu copiii, descenez, lucrez în livadă... Uite ce livadă frumoasă avem. În primăvara asta am: sădit și meri. I-am scris mamei la Chicago să vină la noi. Aici o să se facă sănătoasă.

— Știi să scrii?

— Ei, puțin. La toamnă mă duc la școală. Bunica o să-mi cumpere ghiozdan. Am să învăț bine.

Soarele a apus de mult. Ceasul a bătut ora zece. Grăbește Tamara Antonovna nu se darbește să-și culce nepoțica neagră. Las-o să asculte ce vorbesc oamenii, să cunoască adevărul, să știe cum a început dimineața luminoasă a vieții ei.

Bună dimineața, Hellen!

N. Mar

Nepoata doamnei Mullart

— Nu-l vorba de anchetă. De ce tonul și bănuiala asta? Noi, organele de imigrare, sîntem obligate să le purtăm de grijă celor veniți de curînd în America.

— Ciudată grijă! În primul rînd, nu sînt venită de curînd. În al doilea rînd, nu sînt cetățeană americană. Ce mai vreți de la mine?

— Ne interesează dacă ați făcut parte din Partidul Comunist.

— Nu.

— Atunci ridicăți mîna dreaptă și spuneți după mine: „N-am fost, nu sînt și nu voi fi niciodată membră a Partidului Comunist”.

— Că n-am fost și nu sînt, e adevărat. Dar că n-am să fiu, asta nu mai pot spune. Om trăi și om vedea.

Așa s-a încheiat micul interogatoriu. Cînd Tamara Mullart s-a întors acasă și a vrut să telefoneze unei prietene ca să-i povestească pămînta ei, a auzit în receptor zgomote suspecte, ca și cum cineva ar fi ascultat convorbirea. La fel s-a întimplat de fiecare dată cînd a vrut după aceea să vorbească la telefon. Tamara Mullart a răbdat două zile, după care s-a adresat centralei telefonice cerînd să i se desființeze

te ocean. Orice s-ar spune, America este o țară mare și bogată, s-o găsi acolo un locșor și pentru noi două...”.

Și iată — America... New York... Chicago...

Vreme de trei luni, Tamara Antonovna și-a rupt spinarea lucrînd ca zilieră pe la unul și pe la altul. Într-o zi a citit un anunț: atelierul de blănărie al unui mare magazin căuta un mustru priceput. S-a prezentat și a fost angajată. Nu i-a venit ușor nici după aceea. Să tremuri mereu în fața patronului, să stai cu frica în sîn că ți-ai putea pierde postul...

Dar nenorocirile abia o așteptau... Edith, care crescuse mare și frumoasă, s-a îndrăgostit de un negru. Cum să se mărite însă cu el, atrăgîndu-și astfel urgia întregii societăți? Și fata a fost nevoită să-și ascundă dragostea. Într-o zi, însoțită de mama ei, s-a dus să se interneze la cea mai ieftină maternitate din oraș.

— Probabil că la noi nimeni nu m-ar crede că pentru un pat la cea mai ieftină maternitate din Chicago am plătit 500 de dolari. 500 și nici o centimă mai puțin! — îmi spune interlocutoarea mea.

Al treilea Festival internațional al filmului de la Moscova

De șase zile, Moscova a devenit capitala mondială a filmului. Aici și-au dat întâlnire reprezentanții cinematografiilor din 54 de țări, reprezentând toate cele cinci continente.

Incepînd de duminică, 7 iulie, cînd în prezența a 6 000 de spectatori a avut loc festivitatea deschiderii Festivalului, Palatul Congreselor din Kremlin adăpostește zilnic — dimineața și seara — cîte două vizionări din cadrul competiției filmelor artistice. În același timp, în sala mare a Casei centrale a cinematografeiei, sînt proiectate filmele concursului de scurt-metraje.

Hotelul „Moskva” unde sînt găzduiți delegații, oaspeții Festivalului și reprezentanții presei, s-a transformat ca prin farmec într-un centru de atracție, luat literalmente cu asalt de cinefilii moscoviți, nerăbdători să zărească fie și numai pentru o clipă, silueta ori zîmbetul vedetei preferate. Ca să nu mai vorbim de gălăgioasa armată a amatorilor de autografe de toate vîrs-

tele, postați în fața tuturor instituțiilor care au cît de cît contingentă cu manifestările Festivalului.

Oaspeții își încep activitatea cotidiană la ora nouă dimineața, cînd se întrunesc la conferința de presă. Apoi, la ora zece, începe programul excursiilor prin locurile istorice ale orașului și prin muzee, sau pur și simplu, stabilirea contactului cu viața marelui oraș, întîlnirile cu colegii din alte țări, cu maeștrii filmului documentar și de desen animat etc.

Pentru a putea satisface cu promptitudine nenumăratele cereri și doleanțe ale oaspeților, a fost organizat un birou al bunelor servicii. Adresîndu-se colectivului acestui birou, cineștii primesc indicații amănunțite cu privire la o anumită instituție sau expoziție pe care doresc s-o viziteze, își pot procura bilete la spectacole etc.

Vizionarea filmelor competiției ocupă desigur un loc important în programul zilnic al delegațiilor și oaspeților Festivalului, ca și dezbaterile în jurul temei „Cinematogra-

grafia și prognoza de întîlniri, organizate la Casa de creație precum și delegații.

Sînt așteptați să se întrunesc pe teritoriul moscovit pentru a negocia vapoarele pe care „Lomonosov” va trimite în misiune diplomatică a U.R.S.S. în vizitarea unor țări. Firește, în programul de lucru al moscoviților, la care s-a adăugat și în proiectate în acest cîmp de activitate cîncizeci de întîlniri îndreptățite.

Oaspeți și producții cinematografice în competiție

Solia Loren

12 Scaune

(Cuba)

Regia: Tomas Gutierrez Alea; scenariul Ugo Olive și Tomas Gutierrez Alea.

Acțiunea celebrului roman al lui Ilf și Petrov este plasată pe teritoriul Cubei, în zilele noastre. Revoluția l-a silit pe signor Ipolito (acesta este în film numele lui Vorobianinov) să emigreze în Statele Unite, părăsindu-și casa și mobila. Înainte de plecare, el află însă că într-unul din cele douăsprezece scaune ale unei străvechi garnituri aparținînd soacrei sale, este ascunsă o comoară. De aceea, se înapoiază clandestin în țară hotărît să facă totul pentru a găsi prețioasele scaune. La Havana îl descoperă pe fostul lui valet, care acceptă să ia parte la această acțiune cu condiția de a beneficia de jumătate din cîștig. Așa începe suita nemaipomenitelor investigații prin muzee și arhive, care multă vreme nu duc la niciun rezultat. Iar cînd se găsesc în sfîrșit scaunele, acestea tocmai urmează să fie vîndute la licitație. Ipolito nu are bani, dar inventivul său valet îl scoate din încurcătură, prezentîndu-l fostelor cercuri stăpînitoare drept căpetenia unui complot contrarevoluționar. Cu banii destinați acțiunilor „conspirative” cei doi eroi participă la licitație. Norocul nu le surîde însă. Scaunele sînt vîndute unul după altul unor persoane diferite, iar pentru Ipolito și valetul lui încep nenumăratele peripeții tragice. Ele se soldează cu o mare dezamăgire, ce culminează cu desco-

perirea ultimului scaun aflat la Palatul de cultură. Misterul dispariției comorii este dezlegat: ea a fost găsită de milițienii cubanezi și utilizată la finanțarea construcției acestei instituții culturale.

În Cuba, filmul „12 scaune” s-a bucurat de un succes răsunător. Regizorul său, Tomas Alea este cunoscut spectatorilor noștri, care au vizionat în urmă cu cîteva luni interesanta sa creație „Povestiri despre revoluție”.

„Sammy pleacă în sud” (Anglia)

Regia: Alexander Mackendrik; scenariul: Denis Connan.

Sammy Hartland abia a împlinit 10 ani. Dar și la această vîrstă un copil rămas fără părinți poate lua o hotărîre curajoasă. Cu o mică sumă de bani și cu o busolă-jucărie o pornește pe jos din Port Said spre îndepărtatul Durban, în sudul țării. Acolo locuiește matusa Jane, singura care îl poate ajuta în această grea clipă a vieții. Pe drum, copilul flămînd și istovit întîlnește un neguțător din Siria. Acesta se învoiește să-l treacă munții pînă la Luxor, de unde poate trimite o telegramă matusii Jane. Dar sirianul se îmbolnăvește pe neașteptate și moare. Sammy își continuă drumul singur. Apoi survine o nouă întîlnire, de data aceasta cu o americană bogată, care întreprinde o călătorie însoțită de o călăuză. Ea își însărcinează călăuză să ducă băiatul la matusa lui. Dar busola primitivă a copilului îi derutează, făcîndu-i să se îndrepte spre răsărit. Necăjit, Sammy renunță la tovarășia călăuzei. Al treilea tovarăș de drum al lui Sammy este, după toate aparențele, un contrabandist. Împreună cu el, băiatul trece prin nenumărate aventuri pînă cînd contrabandistul este arestat de poliție. Sammy își continuă călătoria cu complicele acestuia. Ei ajung în Africa Orientală și acolo se urcă într-un tren care-i va duce la matusa Jane.

Jean Marais

Lica Gheorghiu

Saladin

(R. A. U.)

Regia: Iussef Sahin; scenariul: Iussef El Sebai.

...Ne aflăm la mijlocul secolului XII. O oaste mică, dar bine înarmată, avînd în fruntea ei pe prințul Renaud și pe soția acestuia, frumoasa Virginia se îndreaptă spre Ierusalim. În drumul lor, ei înfrîng unul după altul pe toți șefii triburilor arabe. Numai un comandant cu experiență îi poate uni pe arabi, pentru a-i putea alunga din țară pe cîmpitorii europeni. Arabii adresează sultanului Salah El Din (Saladin) rugămîntea de a prelua conducerea armatelor. Acesta acceptă și adună în grabă o oaste. Într-o luptă hotărîtoare, cavaleria ușoară a lui Saladin repurtează victoria asupra cavalerilor greoi, îmbrăcați în zale. Împreună cu resturile armatei, prințul Renaud și Virginia se întorc în Europa.

Împotriva arabilor se organizează o cruciadă. Ea este comandată de regele Angliei Richard Inimă de Leu, regele Franței Filip August și conducătorii altor țări. Din nou pornește o armată spre Ierusalim, dar acum ea este cu mult mai numeroasă. Cîmpitorii cîștigă o primă victorie. Conducătorul orașului arab Akki, încrezîndu-se în făgăduielile cruciaților le predă cetatea fără luptă. Mîndri de victoria lor, aceștia îl cheamă pe Saladin pentru tratative. Saladin nu acceptă condițiile și războiul continuă. Armata cruciaților este mereu hărțuită de atacurile prin surprindere ale cavaleriei lui Saladin și istovită de arșița dogoritoare și lipsa de apă. Pe

de altă parte regii și prinții europeni cădea la un acord cu privire la planurile mătorelor acțiuni militare. Filip August și Renaud se întorc în țară și încearcă să ajungă la o înțelegere cu Saladin, făgăduind să i-l predea pe Richard. Saladin respinge cu mîndrie menea victorie ușoară dobîndită prin și îl salvează de la moarte pe Richard de Leu.

54 de țări

Numărul țărilor participante la al III-lea Festival cinematografic internațional de la Moscova este de 54: Australia, Anglia, Austria, Argentina, Algeria, Afganistan, Belgia, Bulgaria, Brazilia, Ceylon, Cehoslovacia, Chile, Canada, Cipru, Columbia, Cuba, Dahomei, Danemarca, Finlanda, Franța, R. D. Germană, R. F. Germană, Grecia, Italia, Japonia, Indonezia, Iran, Islanda, Israel, Iugoslavia, Japonia, Liban, Maroc, Mexic, R. P. Mongolă, Nigeria, Norvegia, Olanda, Polonia, România, Republica Senegal, Spania, Siria, Somali, Sudan, S.U.A., Suedia, Tanganica, Turcia, U.R.S.S., Ungaria, Vietnam.

Acestor țări li se adaugă și cele 55-lea participante — Organizația Națiunilor Unite.

Marcello Mastroianni

nal Moscova

participă de asemenea la o seamă de studii cinematografice moscovite cu popoarele lumii, la uniunile de ceptiile oferite de fiecare dintre

interes și excursiile colective, care-l duc la panții și care au devenit tradiționale de la Moscova: o călătorie cu autobuzul în Moscova, vizitarea Universității și realizărilor economiei naționale, mari întreprinderi și a unor colțuri de Capitală.

Un alt punct interesant al programului este pasionantii, entuziaștii spectatori ai sporturilor, la cinematograful și săli de spectacole unde sunt proiectate filmele cineaștilor din cele peste 100 țări care așteaptă cu interes dictul celor două jurii.

tiție

Maria Töröcsik

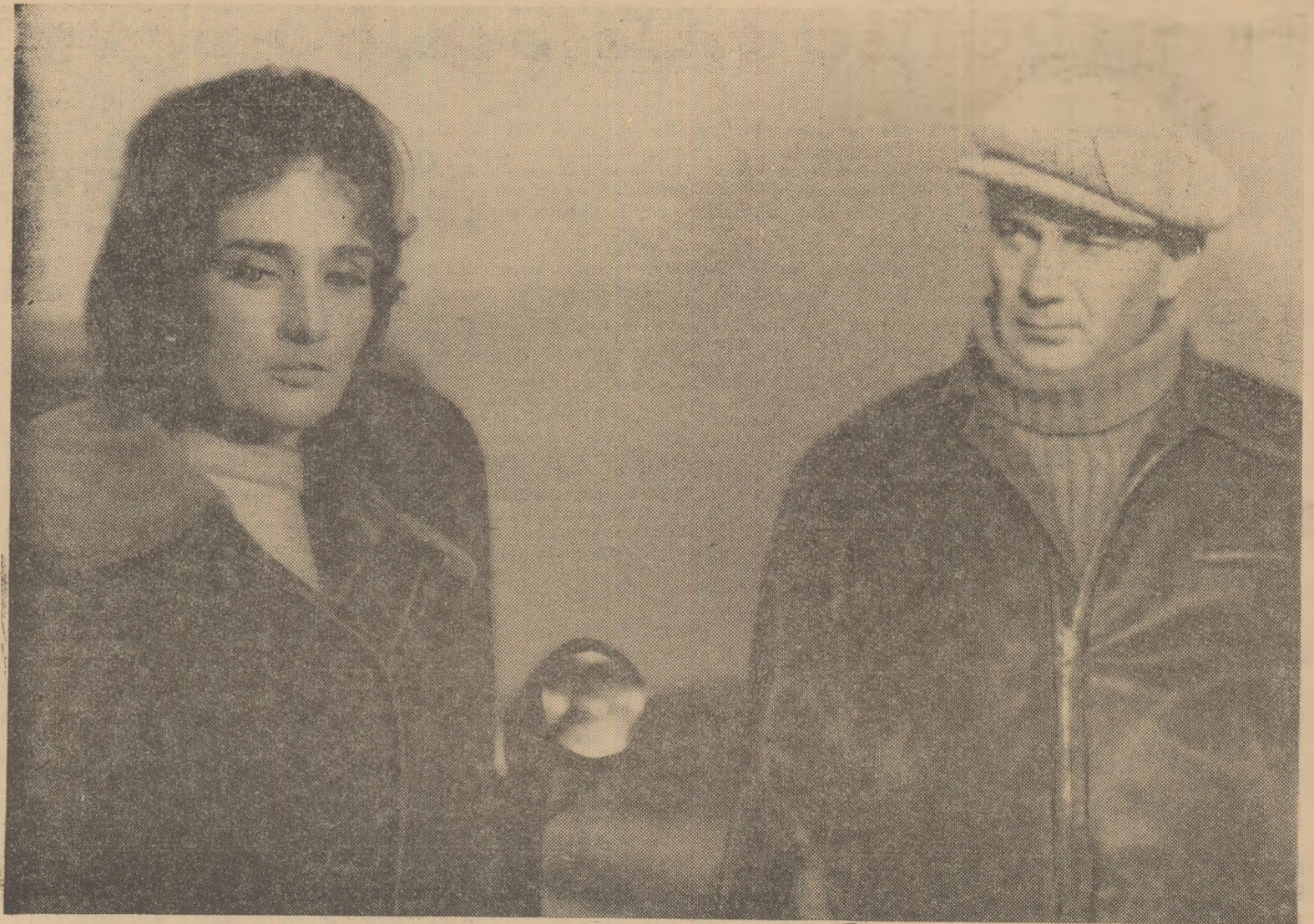
Curtezanul (Franța)

Regia: Pierre Etaix; scenariul: Pierre Etaix și Jean Claude Carrière.

După ferestrele cu sticlă trase întotdeauna, ghicești că locatarii duc o viață foarte izolată. Ferestrele aparțin unui laborator, în care sunt instalate niște aparate ciudate. Aici lucrează, absorbit total de experiențele sale, un tânăr savant. Tatăl tinărului este foarte alarmat: viața trece pe lângă fiul său, iar acesta rămâne veșnic cufundat în lumea formulelor. Nu vrea să știe nimic de dragoste, de femei, de familie. Într-o bună zi, tatăl îi cere categoric să se însoare, și cât mai curând posibil. Lăsând baltă cărțile, aparatele și formulele tinărul se decide să termine cât mai repede cu acest lucru neplăcut, după părerea lui deloc complicat, și face o declarație de dragoste tinerei lor femei de serviciu. Aceasta, venită de curând din Suedia, nu înțelege franceza, iar tinărul, la rândul lui, nu știe suedeză. Descurajat de primul insucces, pleacă de acasă în căutarea altei soții. Dar norocul nu-i suride. La un cabaret întâlnește o fată fermecătoare, care pare să-l accepte cu îngăduință curtea. În aceeași seară observă însă anumite laturi ale caracterului ei care îl decid să o părăsească. Dar se convinge că uneori e mai greu să scapi de o femeie decât să-i cucerești dragostea.

Într-o zi, pe când viziona o emisiune la televizor, tinărul se îndrăgostește fulgerător de o cântăreață, o stea a music-hall-ului. O urmărește pretutindeni și odată, la teatru, încearcă să-i facă o declarație, dar ea ride de dînsul. Umilit și furios tinărul se întoarce acasă și dă foc tuturor obiectelor care-i amintesc de iubirea lui nefericită. În timpul lipsei sale, servitoarea suedeză a reușit să afle semnificația cuvintelor pe care i le adresează fiul stăpînului. Dragostea ei sinceră îl cucerește pe tinăr care găsește în această fată simplă femeia ideală, demnă să-i devină soție.

Regizorul Pierre Etaix, în același timp dramaturg și actor, are 33 de ani. În trecut a fost clown și iluzionist la circ, apoi grafician caricaturist la o serie de cotidiane franceze

Zinaida Kirienko și Ivan Pereverzev în filmul „Vi-i prezint pe Baluev”, care, alături de producția studioului din Kiev „Doi bărbați”, reprezintă cinematografia sovietică la competiție

și asistentul regizorului Jacques Tati. Filmul său de debut „Curtezanul” i-a adus nu numai celebritatea, dar și premiul „Delluc” pentru cea mai bună comedie cinematografică a anului 1962.

„Moartea se numește Engelchen” (Cehoslovacia)

Regia: Jan Kadar și Elmar Klos; scenariul: Miloš Faber.

Prima zi a eliberării de sub ocupația fascistă. În această zi Pavel a fost rănit grav. Tîntuit în patul de spital el nu înțelege cum poate trăi mai departe un mutilat, un om de care nu mai are nimeni nevoie. Totuși, amintindu-și de tovarășii săi din detașamentul de partizani, oameni aspri și drepti, generoși, patrioți devotați cu trup și suflet poporului, Pavel își dă seama că trebuie neapărat să se pună pe picioare pentru a susține și înfăptui idealurile pentru care s-a purtat o luptă atât de singeroasă și îndelungată împotriva cotorpitorilor hitleriști. Și, spre marea uimire a medicilor, mutilatul, însănoșit ca prin farmec și plin de hotărîre, pleacă din spital.

Pavel nutrește o dorință ascunsă: să-l găsească cu orice preț și să-l suprimă pe Engelchen — comandantul detașamentelor fasciste de pedepsire. Acest colonel german devenise faimos prin cruzimea lui barbară. Din ordinul său se săvîrșiseră operații de un rar sadism. El poartă vina și pentru viața atât de grea a Martei, fata îndrăgită de Pavel. Din însărcinarea comandamentului de partizani Marta s-a angajat să lucreze la hitleriști procurînd informații și secrete militare. Dar în ochii tuturor celor din jur ea era o trădătoare. Un asemenea zvon a determinat-o să se otrăvească, dar a fost salvată și a plecat undeva departe de locurile natale. Iar Pavel va face totul pentru a o găsi.

Tony Curtis

OPINIILE CINEAȘTILOR

Imi place foarte mult atmosfera ce domnește la întâlnirile cu creatorii din întreaga lume, în timpul festivalurilor de la Moscova. Sînt întâlniri deosebite. În ele nu răzbate nici spiritul mercant, nici invidia. Sînt doar discuții deschise cu adversarii și convorbiri pasionate cu prietenii. Și-i atît de bine așa! Arta secolului XX este un lucru pe atît de complex, pe cît de complexă este lumea în care trăim.

Sîntem fiii unui veac dinamic, care distruge orice schemă, care revoluționează noțiuni ca timpul și spațiul, relațiile dintre oameni, procesele sociale, știința și cunoștințele despre lume și despre Univers. Iar ca o consecință sînt noile impresii, emoțiile, asociațiile de idei care transformă gîndirea noastră. Viața însăși, ca și dezvoltarea și conținutul ei, devine din ce în ce mai complexă. Pentru noi, artiștii, toate acestea reprezintă o valoroasă sursă de inspirație și ne oferă posibilitatea de a dezvălui cu mai multă profunzime contradicțiile lumii contemporane.

Arta cinematografică nu trebuie să rămînă în urma timpului, în urma extraordinarului nostru secol. Ea trebuie să militeze în numele idealurilor umanismului.

Vă doresc prieteni, discuții interesante, aprinse, căci numai în discuții și în lupta de opinii se naște adevărul.

Vă doresc filme valoroase, care deși în mod diferit, să vorbească despre unul și același lucru — despre om!

JERZY KAVALEROVICZ
regizor (Polonia)

Cred că în lume există prea multe festivaluri cinematografice cu un caracter eminamente monden și care urmăresc scopuri comerciale și propagandistice, și nu țelul de a sluji adevărata artă.

Sînt convins că Festivalul de la Moscova nu-i

sint proprii asemenea caracteristici. Doresc deci ca majoritatea țărilor participante să se poată bizui pe o apreciere echitabilă a creațiilor lor de orientări artistice și poetice atît de diferite.

Urez competiției să fie utilă și bogată în rezultate fructuoase, pentru a putea servi dezvoltării democratice și socialiste a omenirii.

GIUSEPPE DE SANTIS
regizor (Italia)

Cineastul, ca nimeni altul, poate povesti lumii despre viața poporului său, și să contribuie prin aceasta la înțelegerea reciprocă, la prietenie. Din experiența activității asociației „U.R.S.S.-Italia” al cărei președinte sînt, imi este cunoscut cît de mult a făcut cinematografia, prezentînd pe ecranele sovietice filme despre viața poporului italian, iar în Italia — filme despre țara și oamenii sovietici. Am avut prilejul să asist la congresele internaționale ale luptătorilor pentru pace; munca acestor forumuri ale păcii a continuat intens pe ecrane — căci multe filme transmit spectatorilor ideile nobile ale luptei pentru fericirea omului.

Arta cinematografică este atașată de viață prin cele mai strînse legături. Iată de ce Festivalul de la Moscova se afirmă ca un eveniment remarcabil în viața culturală a țării, iată de ce relațiile amicale, schimbul de idei și experiență între maestrul cinematografiei multor țări, pe care le prilejuește, trebuie să exercite o influență binefăcătoare asupra dezvoltării tendințelor progresiste în arta pașnică a lumii.

Noi, cineaștii sovietici, credincioși marilor principii leniniste ale partinătății și caracterului popular al artei, trebuie să confirmăm fermitatea și adevărul acestor principii în lucrările noastre, în discuțiile cinematografice internaționale, în întrecerea creatoare a filmelor — întrecere de idei

și talente. Fie ca o arenă a unei asemenea întreceri să se dovedească și actualul Festival cinematografic internațional de la Moscova...

GRIGORI ALEXANDROV
regizor, artist al poporului al U.R.S.S.

Sîntem convinși că întâlnirile cineaștilor prilejuite de Festivalul de la Moscova vor contribui la sprîjinirea înțelegerii reciproce dintre popoare și vor consolida rolul cinematografului, ca mijloc de exprimare a unor idei nobile, ca propagator al culturii. Primiti cele mai bune urări de reușită a Festivalului. Și mai dorim ca în aceste zile să se desfășoare la Moscova o discuție temeinică despre importante probleme ale artei.

JOSE MARTINEZ SUAREZ
membru în conducerea Asociației regizorilor de film (Argentina)

Am socotit foarte util simpozionul „Cinematografia și contemporaneitatea” desfășurat în zilele celui de al doilea Festival cinematografic de la Moscova.

După părerea mea, cinematografia nu este un simplu mijloc de divertisment pentru public, ci un factor ce contribuie activ la dezvoltarea culturii. Este deci foarte important ca cineaștii să înțeleagă exact natura specifică a celei de a șaptea arte.

Semnificația actualului Festival este determinată în mare măsură și de faptul că aici are loc o dezbatere la care iau parte oaspeți din întreaga lume, legați prin creația lor de filme. În ce mă privește imi pun mari speranțe în discuțiile ce se desfășoară la Moscova. Urez mari succese Festivalului mondial al filmului.

KANETO SHINDO
regizor (Japonia), laureat al celui de al doilea Festival cinematografic de la Moscova.

Turgheniev în scrisori

Cea mai cuprinzătoare ediție românească a Operelor lui Turgheniev s-a încheiat cu un volum (al 11-lea!) rezervat, aproape în întregime, corespondenței. Se spune obișnuit despre creația unui prozator că echivalează cu o lume. Despre corespondența lui, s-ar putea afirma, în acest caz, că reprezintă un om. Sainte-Beuve recomanda lectura scrisorilor lui Voltaire ca o cheie pentru descifrarea capricioasei sale personalități. Din punctul de vedere al cunoașterii scriitorului, corespondența lui Flaubert nu stă cu nimic mai puțin de „Doamna Bovary” sau „Educația sentimentală”. Propria noastră istorie literară furnizează exemple concludente, dacă n-ar fi decât cazul lui Caragiale, ale cărui scrisori (în special cele schimbate cu Paul Zarifopol) sînt de un interes excepțional pentru profilul său afectiv și spiritual.

Asupra existenței lui Turgheniev, a preocupărilor și atitudinilor sale curente, asupra relațiilor și reacțiilor sale față de contemporani, scrisorile oferă pasionante indicații. Autorul „Povestirilor unui pionier” a fost un corespondent asiduă, determinat de faptul că numeroși ani și i-a petrecut în străinătate, dar și dintr-o vizibilă necesitate intimă de comunicare. Ori cât de mult a lipsit din țară, Turgheniev n-a avut nici un moment sentimentul deznădăjduit și scrisorile i-au slujit, tocmai, ca o punte trănicioasă de legătură. „Aici, pe meleagurile străine, tot ce-i rusesc mi-e și mai aproape, și mai drag”, îi măturise lui Ostrovski, în noiembrie 1856, după ce citeva zile mai înainte îi scrisese lui Aksakov: „Tot ce văd și aud mă apropie mai tare de Rusia, tot ce mi-era drag devine de două ori mai scump pentru mine, și de n-ar fi împrejurările speciale, cu totul independente de voința mea, m-aș întoarce chiar acum acasă”. Altui corespondent îi declara, în februarie 1863: „Scrisorile dumitale lungi, interesante și pline de spirit îmi fac totdeauna o adevărată plăcere. În ele se oglindesc sufletul dumitale nobil și, afară de asta, ele respiră miresma stepei noastre de la Oriol, încît mie, aici, pe meleagurile străine, nu-mi rămîne decît să-ți mulțumesc și să trag acest aer cît mai adînc în piept”. Ce răscolitoare emoții puteau să deștepte asemenea sugestii în sufletul scriitorului vom înțelega cunoscînd marea lui admirație pentru peisajul rus, așa cum o întîlnim consemnată într-o epistolă din iunie 1872: „Nu cunosc nimic mai frumos decît bătrîncele noastre parcuri din preajma Oriolului și nicăieri pe lume nu te jmbată asemenea miresme; nicăieri nu te desfată așezarea cenușii care bat în verde auriu pe sub teii murmurînd a primăvară, de-a lungul acestor alei înguste, năpădite de mătasea ierbii și tufele de fragi. O minune!”

În scrisori, Turgheniev găsește mijlocul de a preîntîmpina melancolia izolării, fugind de singurătate chiar și în momentele de intensă încordare creatoare. Este străină de el orice tentație de a se înconjura de cețuri misterioase, după sistemul atîtor „artiști” atrași mai mult de poză, decît de realizarea unor opere durabile. La Turgheniev această atitudine deschisă față de procesul de creație vine, pe de o parte, din încrederea acordată lucidității, rațiunii, de a lumina „tainele” artei, pe de altă parte, din absența oricărei infatuări sau orgolii inhibitive. Veghea, controlul critic sînt stări permanente ale scriitorului ori de cîte ori se referă la lucrul său. Lui P. V. Ankenov, sfătuitor solicitat foarte des să-și dea verdictul, îi comunică într-un rînd că, fără o confruntare exigentă cu opiniile altora, munca

sa nu poate să progreseze (Scrisoare din 10.I.1853). Cînd îi apăruse romanul „Fum”, se întreba nerăbdător: „Ce va zice Pisarev? Pentru mine e foarte important”.

Ca oricare adevărat creator, Turgheniev refuză să acorde spontaneității mai mult credit decît i se cuvine, și, într-o vreme în care dăduse toate marile lui romane și povestiri, concluzia unei atît de rodnice experiențe era că totul în artă este o chestiune de înțelegere și de efort susținut: „...fără o trudă perseverentă, fiecare artist va rămîne cu certitudine un diletant; n-are rost să aștepti așa-zisele clipe binecuvîntate ale inspirației; dacă vin! — cu atît mai bine; tu, însă, muncește înainte! Și trebuie să trudești nu numai ca să-ți scrii lucrarea, sau ca ea să exprime ceea ce ai vrut dumneata să exprimi, și în măsura și sub vrghiul dumitale de vedere; trebuie să mai și citești, să și înveți necontenit, să cauți să pătrunzi tot ce te înconjoară, să te străduiești, să prinzi viața în toate manifestările ei, dar s-o și înțelegi, să înțelegi acele legi care o pun în mișcare și care nu întotdeauna ies la iveală cu ușurință; prin jocul întîmplării trebuie să răzbești pînă la tipuri și în același timp să rămii întotdeauna credincios adevărului, să nu te mulțumești cu un studiu superficial, să fugi de efectele ieftine și de tot ce-i fals”. (Scrisoare din 16 iunie 1876).

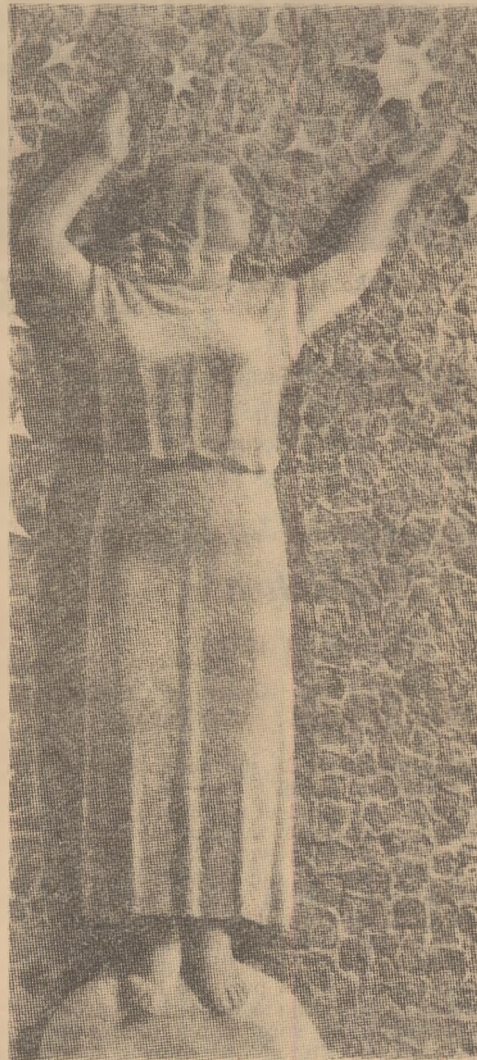
Turgheniev caută ocazia de a deschide ușa laboratorului său, gata să-și infățișeze și proiectele, și tot ce e finit, dispus nu numai să asculte sugestii, dar să le și urmeze în măsura în care sînt judicioase, mai interesat de obiecții decît de elogii. Rar creator atît de modest, sincer preocupat să afle valoarea obiectivă a lucrului înfăptuit. La apariția „Povestirilor unui pionier”, în 1852, bucuria primei cărți era serios concurată de conștiința unor părți insuficient desăvîșite („multe lucruri sînt zugrăvite în culori șterse, multe par trunchiate, unele abia le ghicești, altele sînt de-a dreptul inexacte, exagerate sau încă neocapte”). S-ar putea crede că este în mijloc timiditatea tinereții, dar, în plena glorie, nu va reacționa altfel. Cînd o impunătoare societate literară pune la cale sărbătorirea jubiliară a lui Turgheniev, acesta se grăbește, de la Paris, unde se afla, să decline onoarea cu argumente mișcătoare pentru ținuta sa morală, exemplară pînă în zilele noastre: „...consider că numai urmașilor le este accesibilă adevărata apreciere și dreapta ierarhizare a talentelor literare. Numai gîndul că un om căruia i s-a acordat cinstea unui jubileu în timpul vieții s-ar putea să nu capete nimic asemănător din partea urmașilor, numai acest gînd e de ajuns ca să renunți la onoarea ce ți se oferă și chiar la ideea de a se pune o asemenea problemă”. (Scrisoare din 3 decembrie 1875).

Lipsa oricărei exaltări personale se conjugă la Turgheniev cu un entuziasm prompt, viu, molipsitor, față de realizările altora, cu pasiunea pusă în depistarea și promovarea talentelor reale. Nu-și precupește lauda, ținînd seama, în același timp, — în virtutea unui principiu de obiectivitate, cu care îi plăcea să se mîndrească — de eventualele deficiențe, neînțelegînd să cocolosească nici o abatere de la cerințele artei. De aceea nici o sufragile sale nu depindeau de consacrarea celui în cauză, și un tînar necunoscut, dacă arăta talent, era îmbrățișat cu egală căldură. De altminteri, de Tolstoi însuși l-a remarcat de cum a început să scrie. El, Turgheniev, scriitor cu reputație și în străinătate, cînd și-a

făcut apariția Tolstoi, n-a ezitat să-i acorde onoruri absolute. Cu ce satisfacție comenta cu Nekrasov, în octombrie 1852, ivirea unui „talent de nădejde”, pentru ca peste doi ani să-i acorde un loc fruntaș „printre cei mai buni scriitori”, iar în 1855 să i se adreseze direct solicitîndu-i favoarea unei întîlniri și să-i vorbească asemeni unui maestru. Turgheniev și Tolstoi vor cîmînta, de aici înainte, legături trănicioase, și chiar dacă acordul între ei nu va fi totdeauna perfect, ca scriitor, Turgheniev va păstra, pînă în ultimul moment, cea mai deplină recunoștință lui Tolstoi pentru tulburătoarea putere de viață a scrierilor sale.

Bolnav, epuizat, simțindu-și sfîrșitul, autorul unui „Cuih de nobili” execută un splendid gest, cînd — în chip de testamant — adresează ultimele sale gânduri lui Tolstoi cu îndemnul de a duce mai departe gloria literaturii ruse. Într-un fel, însăși această atitudine face parte din ceea ce numim gloria literaturii ruse, dacă ne gîndim că se întregărează unei ilustre tradiții reprezentată mai înainte prin raporturile dintre Pușkin și Gogol, iar după aceea de Tolstoi în relațiile cu Cehov, de acesta în relațiile cu Gorki și așa mai departe.

Geo Șerban

I. Mikenas: Soarele nostru (beton, piatră, metal)

BREVIAAR

La invitația scriitorilor italieni, o delegație a Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S., compusă din Alexandr Tvardovski și Nikolai Tomașevski, a făcut o călătorie de două săptămîni în Italia.

Apărut un nou volum de schițe și nuvele purtînd semnătura cunoscutului prozator sovietic Serghei Antonov. În volum sînt incluse schițele: „S-a întîmplat la Penkov”, „Alionka” și alte 12 proze, scrise în ultimii 15 ani.

Revista „Zvezda” (nr. 5/1963) publică partea a doua din volumul lui John Steinbeck „Cu Charlie în căutarea Americii”

Poetul Mihail Svetlov a fost sărbătorit la Casa centrală a scriitorilor, cu prilejul împlinirii a-60 de ani. Despre creația poetului au vorbit: Leonid Sobolev, A. Bezimenski, O. Berggolț, V. Bikov și alții.

S-au împlinit 10 ani de la înființarea cursurilor superioare de literatură de pe lângă Uniunea Scriitorilor din U.R.S.S. Cu acest prilej a fost inaugurată o expoziție cuprinzînd operele absolvenților, dintre care amintim: povestirea lui Cinghiz Aitmatov „Djamilia”, versurile Novelei Matveeva, Raisei Ahmatova și altele.

Scriitorul ceylonez C. D. Vieramasing a vizitat Uniunea Sovietică la invitația Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S.

Cu romanul „Octombrie”, apărut în revista „Don”, Galina Serebriakova a terminat trilogia despre Marx, intitulată „Prometeu”. Primul volum „Tineretea lui Marx” și volumul al doilea, „Răpirea focului”, au apărut și în limba română.

Cu prilejul împlinirii a zece ani de la moartea lui D. Furmanov, I. Babel l-a caracterizat astfel pe autorul romanului „Ceapaev”: — Aduceți-vă aminte de viața lui; el n-a mers niciodată pe linia minime rezistențe. Pînă la Revoluție a luptat împotriva țarismului, după revoluție a plecat pe front, după front a ales calea luptei pentru poezie, pentru artă... Și dacă ați ști ce dragoste nutrea față de cuvinte, față de imbinarea aleasă a acestora, cu cită atenție asculta sunetele poezilor greci și latini! În clipele acelea, îl priveam emoționat, ca pe întruchiparea proletarietului ce cucerește arta poeziei.

Privind harta la scară mare a regiunilor noastre din nord, îți sare în ochi numărul „Berejok”, rîspîndite pe firul rîurilor. Un Berejok este și la noi. El se întinde

deasupra malului rîpos al Vetlugăi și nici nu-ți trece prin cap că s-ar putea numi altfel.

E un cîtun cu 20—22 de curți. Pe prispa caselor, în fața ferestrelor, atîrnă legături de carne uscată. Legăturile acestea au fost bătute de vînt încă din primăvară și s-au uscat. Vetluga curge aici printre maluri adînci, cu multe brațe și virtejuri; pe celălalt mal sînt hățisuri de brad cu urși, așine și locuri a căror liniște amintește cîntul îndepărtat al vîntului.

Iarna, toamna și vara la Pișciuga nu se pomenește nimic despre Berejok, dar primăvara e pe buzele tuturor. Asta din cauză că odată cu revărsarea apelor Berejokul devine singurul și cel mai important port pentru sudul raionului Pișciuga. Remorcherele bombănitoare poartă după ele șlepurii și bănci încărcate cu grîne de sămînță, porumb, îngrășăminte, fînă, mașini, piese de rezervă și mărfuri de larg consum. În vremea asta Berejokul este plin de lume; băieții din Ikonîș, Spasski, Kruta vin să descarcă șlepurile. Aici poți întîlni și o bătrînică schiopătîndă care n-a găsit crupe la magazinul sătesc, și președînți, secretari și împuțerniciți care și-au croit drum pe „Gaz”-urile lor vinjoase.

Dintr-o ciudată indiferență — sau pentru că nu sînt obișnuți cu ele — colhoznicii din Spasski n-au nici odată schelete, sau cum sînt ele denumite cu mai multă importanță, trapele necesare descărcării bă-

rilor. Ele se apropie de Berejok. În barcă se află cîte un țăran plin de fumul țigărilor răsucite chiar de el, cu dinți galbeni și care se uită cu viclenie spre țărîm, spre oamenii care se înghesuie pe malul apei.

Dar cum să descarci fără schele?

Incepe țîrguiala.

— Mai așteaptă cu descărcatul pînă o să potrivim schelele, se aude de pe mal.

— N-avem timp de așteptat: acum apele sînt în creștere, dar curînd or să se retragă. O țau în sus, spune pufînd din țigara răsucită de el țăranul din barcă.

BEREJOK

— Ei, atunci scoate trapa.

— Nu am nici o trapă, rîspunde țăranul, lingîndu-și țigara crăpată.

Nu se îndură să se miște din loc. Știe el ce știe. Or să se tot țîrguiască pe mal și pînă la sfîrșit o să-i dea vre o zece ruble pentru vodcă. Atunci or să se găsească și trape; graba nu-și are deci rost.

Camioanele se vor îndrepta de la Berejok spre Spasski, în munți, cu saci și cu lăzi; tractoarele vor dădui vesul, iar femeile cu coșurile se vor grăbi spre magazinelul sătesc.

Berejokul alimentează cu pește întreaga așezare Spasski și fiecare om plecat în delegație se întoarce la Pișciuga cu bani, plătică, știucă și uneori chiar cu cîte o cegă.

În nopțile de vară tîrziu, la Berejok, deasupra apei, se așterne liniștea. Pe Vetluga plutesc șalupe smolite, se motoare ce seamănă cu un plug; de undeva răsună ușor loviturile de bardă care mușcă birnele pentru o izbă; din spre Spasski se aude egal glasul radioului, iar uneori și zdrăngănitul găleților de la ferma din Ikonîș.

Undeva, mai jos de Berejok, pe Vetluga, și-a durat casă un bătrîn, poreclit Regele. Trăiește acolo împreună cu nevasta lui, într-o casă solidă, și cunoaște toate cărările pădurii. Bătrînul e în stare să dea de urma cocoșului de pădure, să înșele lupul, să camufleze cu măiestrie capcana de urși, să prindă în cursă jderul. El știe cînd și unde răsar bureții ce se numesc roșcovi, cînd rodesc pomiișorii de coacăze. În curtea lui zumzăie albinele. Pescuiește pe rîu la mare adîncime, unde sînt bancuri de pește. Bătrînul se pricepe să facă o ciorbă de pește care-l ametește pe om, ca berea.

Regele găzduiește plutași, un soi de oameni zgomoși și nesociabili. Și în vreme ce copacii sînt aduși de la Sori la Vohma și Pișciuga, Regele împreună cu oaspeții lui, plutesc pe Vetluga, pîzesc pădurea și pregătesc cvas.

Mă gîndeam de mult să-i fac o vizită Regelui. O să i-o fac. O să-i beau cvasul des, ca ceața de pădure, o să-i ascult poveștile despre fiare și despre păsări, o să mă ogîndesc în ochii lui grei, de bătrîn și o să dorm în șura lui.

Iuri Kuranov

1) Diminutivul de la bereg = mal

● Zece c. p. pe fiecare centimetru de suprafață solară ● Trei zile de radiație = stocul total al combustibililor chimici de pe pământ ● Cutremurele și activitatea Soarelui.

Studiind o gigantică sursă de energie

Soarele, căruia plantele și vieuitoarele Pământului îi datorează existența, revărsă în spațiul cosmic generos și în cantități variabile o energie uriașă: la fiecare secundă o cantitate de căldură egală cu 10^{29} calorii, consumând în total 800 milioane de tone de hidrogen, sau, într-o oră, 15 miliarde de tone. Energia radiată echivalează cu 10 cai-putere pe fiecare centimetru pătrat de suprafață solară.

Despre Pământ se poate spune că „trăiește” în atmosfera solară. Căci numai căldura radiată în spațiul cosmic într-o secundă, ar fi suficientă pentru a topi sau chiar a fierbe pe Terra o pătură de gheață groasă de 1.000 de kilometri. Cele 3.450 miliarde de tone cit totalizează stocurile de combustibili chimici fosili existente în rezervele geologice ale Pământului, exprimate în unități convenționale, echivalează abia cu trei zile de radiație solară.

Energia radiată de Soare în spațiul cosmic nu este emisă constant și uniform. Centrele de erupții solare pot avea perioade calme și perioade de activitate maximă, deosebit de importante datorită influenței lor asupra atmosferei terestre. Erupțiile solare perturbă brusc atmosfera terestră, dar fiind conținut lor de radiații ultraviolete, corpusculare, radio-electrice, raze X variabile ca durată și intensitate. Unele ating Pământul cam la o jumătate de oră de la declanșarea lor.

De regulă, în perioada intensificării activității solare exploziile subite în radiația Soarelui sunt însoțite pe Pământ de furtuni magnetice și ionosferice care intrerup radio-comunicațiile terestre, de aurore boreale precum și de alte fenomene meteorologice încă nestudiate. De asemenea, erupțiile solare proiectează în spațiul interplanetar, deci și în atmosfera terestră, cantități colosale de particule elementare, protoni și electroni, radiații corpusculare care se divid în particule de mare energie, adăugîndu-

du-se fluxului razelor cosmice care ne bombardează constant din spațiu. Se pare că doar erupțiile solare accelerează razele cosmice generate undeva în adîncurile Galaxiei.

Intensitatea razelor cosmice nu este constantă, variind după depărtarea de Soare a fluxului de radiație solară și a influenței acestuia asupra razelor cosmice. Petele solare care se datoresc erupțiilor au diametre de 60.000 km și sînt amplasate pe suprafața discului solar la distanțe de 150.000 km una de alta, dînd naștere unor cimpuri magnetice extrem de puternice.

Periodicitatea fluctuațiilor activității solare variază între 7,5—16 ani atîngînd la fiecare 5,2 ani limita maximă dar scăzînd apoi în următorii 6 ani. În medie, periodicitatea fluctuațiilor este de 11,2 ani.

Atunci cînd activitatea Soarelui se intensifică, se înmulțesc și protuberanțele, flăcări roșiatice la marginea discului solar formate din uriașe coloane de gaze fierbinți. Acestea rezultă din condensări de materie coronală la temperaturi joase, care de regulă, în apropierea centrelor de activitate maximă, sînt nestabile, deoarece intensifică radiația ultravioletelor.

Ca și în cursul Anului Geofizic Internațional 1957—1959, cînd Soarele a avut o activitate emisivă cu o intensitate maximă, în cursul anului internațional al Soarelui calm, 1 iulie 1964—31 decembrie 1965, cînd Soarele va avea o activitate emisivă minimă, cu cele mai puține pete și explozii subite, savanții din 60 de țări vor studia legătura fenomenelor solare cu cele terestre.

În decursul ultimilor 100 de ani, cea mai intensă activitate a Soarelui s-a manifestat între 1957—1958, slăbind apoi treptat; cea mai calmă perioadă va fi tocmai între 1964—1965.

Se pare că ultimele cutremure terestre care s-au produs în Chili și Iran s-ar fi datorat tot

acțiunii Soarelui care, se presupune, ar fi dat naștere unor tensiuni în scoarța terestră, cauzînd unele alunecări ale straturilor de pământ.

Stația automată interplanetară sovietică „Marte-1” a cules pentru prima oară date ample privind fluxurile de plasmă solară într-o regiune a Cosmosului mai îndepărtată de Soare decît Pământul.

Cercetarea plasmei din spațiul cosmic periterestru a confirmat că, așa cum s-a constatat cu ajutorul rachetelor cosmice sovietice, învelișul gazos ionizant al Pământului se întinde pînă la altitudini de ordinul a 20.000 km. De asemenea, s-a mai confirmat și existența celei mai exterioare centuri de particule încărcate, descoperită de oamenii de știință sovietici.

S-a observat că în această centură numărul total al particulelor captate de cîmpul geomagnetic și concentrațiile lor sînt mult mai mari decît în centurile de radiații situate mai aproape de Pământ.

Observarea ionosferei în alte zone terestre folosînd în acest scop relee de stații ionosferice, lansate în Cosmos, cu ajutorul rachetelor, din Arctica și Antarctica, vor permite elucidarea problemei privind influența fenomenelor solare asupra stării fizice a atmosferei terestre.

Cercetările efectuate de mai multe observa-toare geofizice, din care unele amplasate la extremitatea liniei de forță magnetică în Arctica, iar altele la cealaltă extremitate a celeilalte linii, în Antarctica, vor permite stabilirea modului cum acționează asupra radiației corpusculare solare cîmpul magnetic terestru.

Conf. univ.
ing. D. C. Trăușanu

ÎMPOTRIVA BĂTRÎNETEII PREMATURE

La ce vîrstă se poate vorbi de bătrînețe prematură? La orice vîrstă. Oricît de tîrziu ar îmbătrîni, omul îmbătrînește totuși prea devreme. Și asta nu numai din punct de vedere subiectiv și personal, ci și din cele mai obiective și fiziologice considerente. Se știe că după anumite calcule, vîrsta medie a omului ar putea și ar trebui să ajungă la 150 de ani. Un viitor nu prea îndepărtat ne va oferi cu siguranță această etate care acum pare matusalemică. Dar pînă atunci, să vedem puțin care sînt stadiile actuale ale cercetărilor asupra bătrîneței.

Creșterea în vîrstă se însoțește de o serie de fenomene, dintre care cele mai importante sînt: scăderea conținutului în apă al organismului; diminuarea treptată a activității țesuturilor parenhimatoase (adică a celor care formează organele); dezvoltarea țesutului conjunctiv (adică a celui de susținere); creșterea procentului de substanțe minerale. Aceste transformări afectează toate organele: creier, ficat, stomac, rinichi, glande cu secreție internă etc. Țesuturile active nu numai că își reduc funcțiile, dar suferă o scădere ca volum și greutate. Tiroida, de pildă, care la adulții de vîrstă medie cîntărește 20-25 de grame, ajunge la bătrînețe să nu cîntărească decît 10 grame.

Dacă șurvine înainte de etatea acceptată astăzi ca reprezentînd pragul ei fiziologic, bătrîneța este determinată de un complex de cauze, printre care se numără: bolile grave și cronicizate, ducerea unui regim anormal de viață (inclusiv surmenajul fizic și intelectual, precum și alimentarea nerațională — fie în exces, fie în penurie de substanțe nutritive), intoxicațiile cronice (în rîndul cărora intră alcoolismul și tabagismul) etc.

Într-un articol recent publicat în „Meditsinskaja Gazeta”, profesorul V. Smirnov subliniază, pe bună dreptate, că cea mai importantă cauză a îmbătrînirii premature o alcătuiește grupul de boli vasculare: ateroscleroza, hipertensiunea arterială (căreia ar trebui să-i spunem, așa cum e corect din punct de vedere medical, boala hipertonică) și hipertonia

Se știe că ateroscleroza are drept consecință instalarea infarctelor — blocarea circulației cardiace prin astuparea cu chiazguri de singe a vaselor inimii. Multă vreme s-a considerat ateroscleroza ca o afecțiune specifică bătrîneței. Faptele au dovedit însă că infarctul — și deci ateroscleroza — se produce mai ales la oamenii de vîrstă mijlocie și chiar la tî-

profesorul Smirnov și colaboratorii săi au acordat o mare atenție echilibrului dintre sistemele coagulant și anticoagulant ale singelui; tulburarea acestui echilibru duce la formarea de chiazguri, deci la tromboze, infarcte etc. Creșterea în vîrstă duce de foarte multe ori la sporirea cantității de protrombină din singe. Protrombina este o substanță care

matură un rol deosebit de important în joacă metabolismul asupra căruia hormonii glandelor cu secreție internă exercită o influență directă. În mod experimental, s-a constatat că tiroida și glandele sexuale pot, prin activitatea lor, să întîrzie instalarea bătrîneței și, în primul rînd, a aterosclerozei.

Obezitatea și creșterea cantității de colesterol în singe grăbesc

rii, care însă nici ele nu trebuiesc eliminate cu desăvîrșire.

Echilibrul lichidelor în organism constituie de asemenea o problemă de rezolvare a căreia depinde prelungirea tîrîneței. La anumite persoane bătrîneța prematură este marcată printr-o retenție de apă (edeme). Acestora li se recomandă consumul anumitor legume și fructe (cartofi, varză, piersici, prune uscate, curmale, stafide și altele), care, avînd multe săruri de potasiu, contribuie la eliminarea excesului de lichide. Alte persoane însă suferă, pe măsură ce trec anii, de dificultăți tot mai mari în evacuarea din organism — prin rinichi, transpirație etc. — a produselor nocive ale metabolismului. Lor li se indică un consum sporit de lichide — cel puțin doi litri în 24 de ore. Ingerarea unei cantități prea mici de lichide duce la formarea de calculi pe căile urinare și biliare. Nu trebuie de asemenea neglijată nici importanța unei bune digestii, care presupune scaune regulate și zilnice. Dar obiectivul acesta trebuie atins printr-o alimentație rațională și printr-o bună igienă generală și nu pe calea consumării, în cantități industriale, a laxativelor și purgativelor.

Prof. Smirnov și colaboratorii săi au ajuns la concluzia că multora dintre cei care îmbătrînesc prea devreme le folosește oxigenoterapia, mai cu seamă atunci cînd intervin și procesele de ateroscleroză.

Un fenomen interesant este faptul că femeile îmbătrînesc de obicei cu 6-8 ani mai devreme ca bărbații. Aceasta înseamnă că ele trebuie să ia și mai din timp măsurile profilactice necesare pentru a frîna uzura organismului lor.

Cercetările actuale care se efectuează în diferitele institute de geriatrie din lume, printre care cel de la București se bucură de un justificat prestigiu, dovedesc că îmbătrînirea timpurie poate fi combătută și că omul își poate păstra intacte vitalitatea și energia pînă la o vîrstă foarte înaintată.

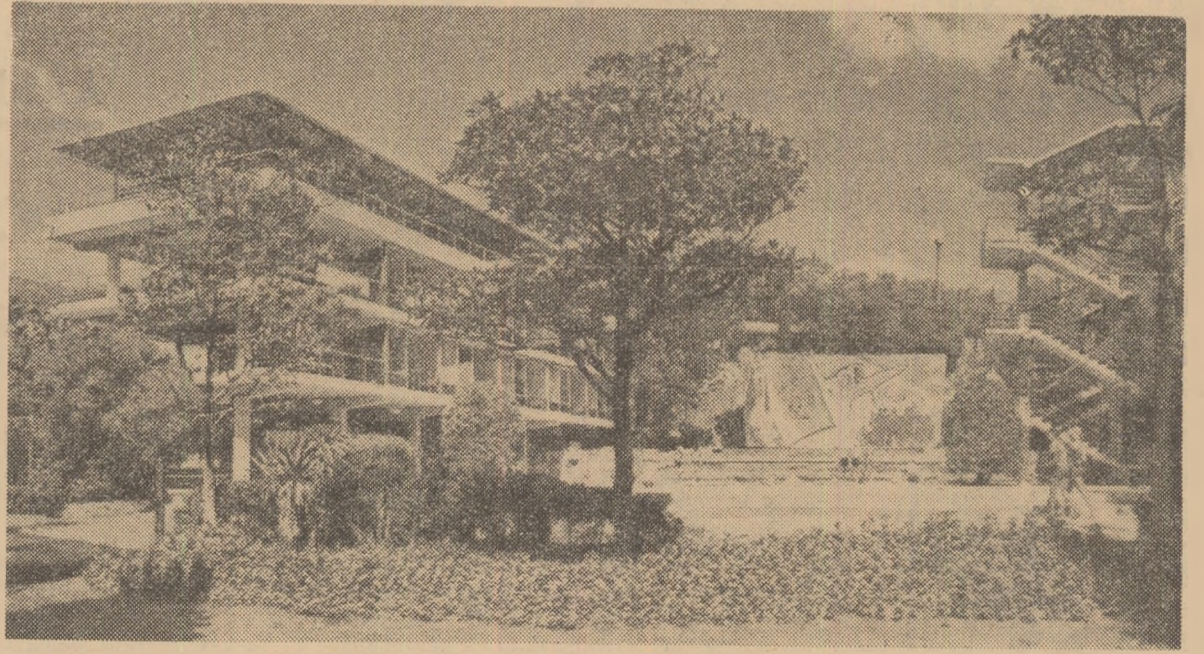
Bătrînețe... tardivă: 3 călăreți = 404 ani!

neri. Concluzia pe care au tras-o o seamă de cercetători este că ateroscleroza nu este un însoțitor exclusiv al bătrîneței, ca rezultat al uzurii organismului uman, ci se datorează unor procese inflamatorii repetate. Evitarea acestora va duce la prevenirea aterosclerozei, atît la bătrîni, cît și la cei

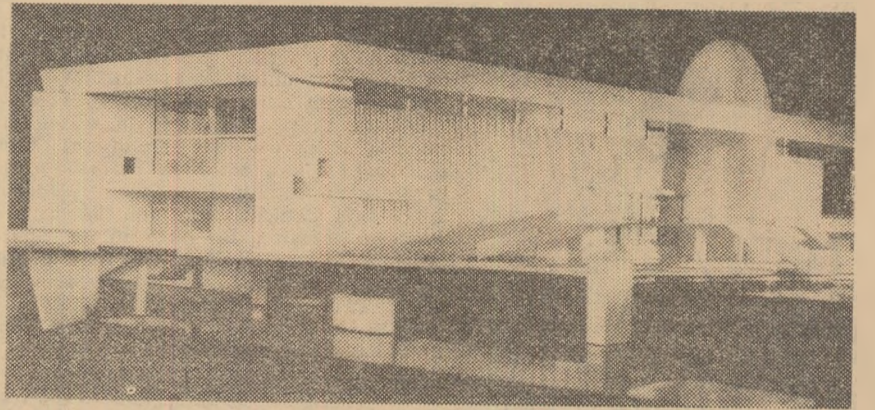
participă nemijlocit la procesul formării de chiazguri sangvine. Analize sistematice au stabilit la o serie de bolnavi cît de mare era tendința spre coagulare și, în funcție de rezultatele analizelor, s-au administrat substanțe anticoagulante, ca heparina, pelentarul, fenilina etc.

în mod considerabil îmbătrînirea. Iată de ce, în special de la o anumită vîrstă, se recomandă reducerea consumului de grăsimi animale și înlocuirea lor cu grăsimi vegetale, bogate în acizi grași nesaturați. Uleiul de floarea soarelui și mai ales de porumb sînt

TENDINȚE NOI ÎN ARHITECTURA SOVIETICĂ

Vedere din noua tabără de pionieri „Morskoi” de la Artek.

Macheta muzeului Cosmosului, a cărei construcție va începe anul acesta în orașul Kaluga.

După cum se știe, în U.R.S.S. se construiește mult, enorm de mult. Dar cantitatea nu este decât una din preocupările arhitecților. Calitatea clădirilor, stilul lor, modul în care se îmbină cu mediul înconjurător și în care corespund cel mai bine scopurilor pentru care au fost create — iată tot atâtea probleme care se ridică în fața ziditorilor de case și pe care ei le rezolvă în munca de zi cu zi.

Inamici principali: cenușiul (în toate sensurile acestui cuvânt), monotonia, lipsa de eleganță, înzornarea etc. etc. Noile tendințe ale arhitecturii sovietice aliază sobrietatea cu bunul-gust, linia simplă cu culoarea vie, funcționalitatea cu frumosul.

Industrializarea tot mai mare a construcțiilor duce la rezultatul că orașele cresc în înălțime. Dacă până acum așezările urbane din U.R.S.S. se caracterizau mai ales prin clădiri de 4—5 etaje, media caturilor se ridică actualmente la 9, iar în unele locuri la 12—16. Bineînțeles, aceasta în funcție de peisajul general al orașului respectiv, de spațiul aflat la dispoziția constructorilor, de monumentele istorice și de artă aflate prin împrejurimi și așa mai departe.

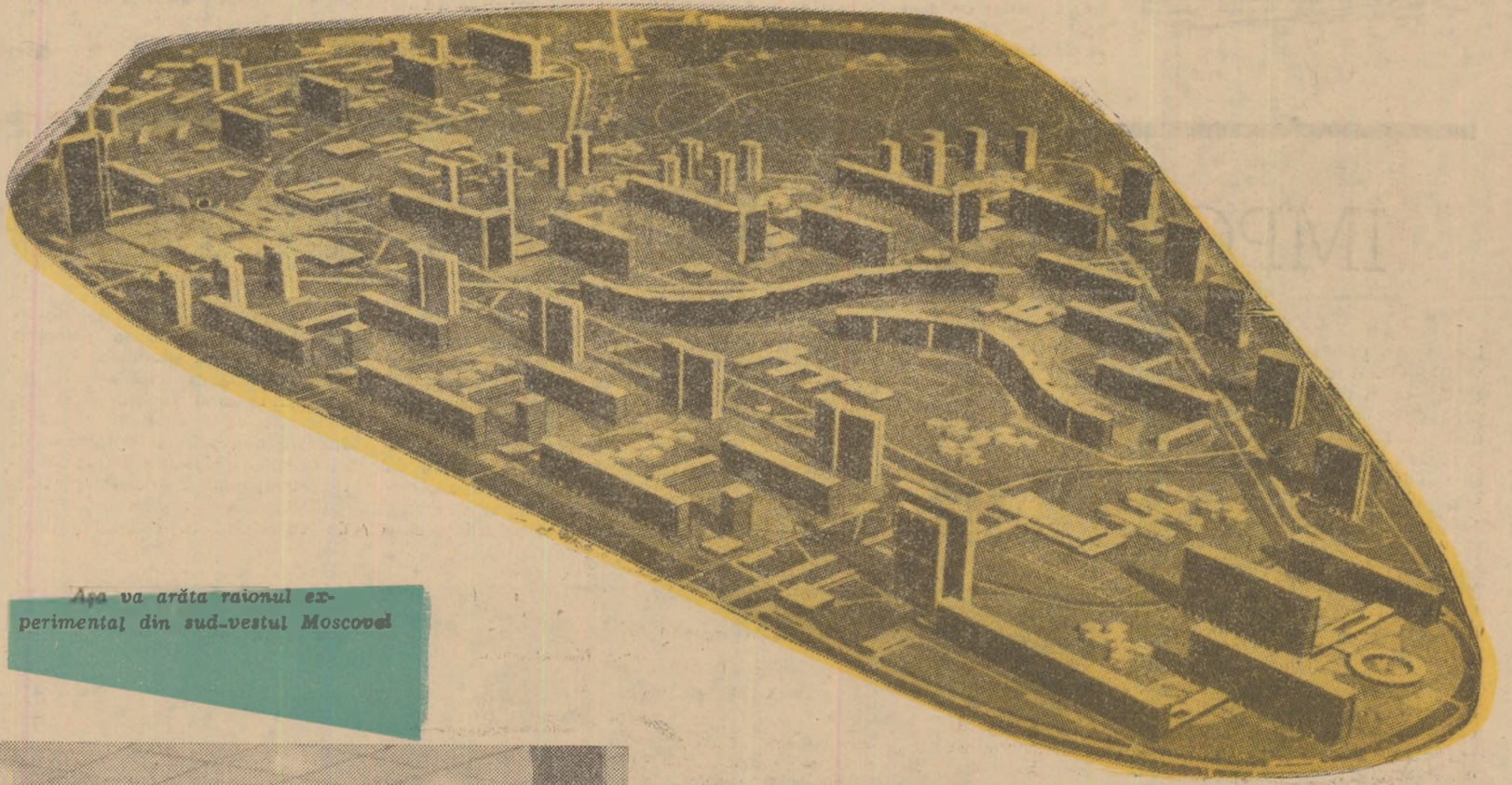
În Moscova, de exemplu, se vor înălța complexe de câte 16 etaje în numeroase raioane, printre care și pe strada Ceaikovski. Pe magistrala pe care o formează strada Gorki și șoseaua Leningradului, se va construi un edificiu de 25 de etaje.

În cartierul Novii Ceriomoșki din capitala sovietică se lucrează la cel de al 10-lea cvartal, cu un caracter experimental. El se întinde pe o suprafață de 22 hectare (cvartalul nr. 9 are numai 12 hectare) iar casele — ale căror ziduri sînt alcătuite în în-

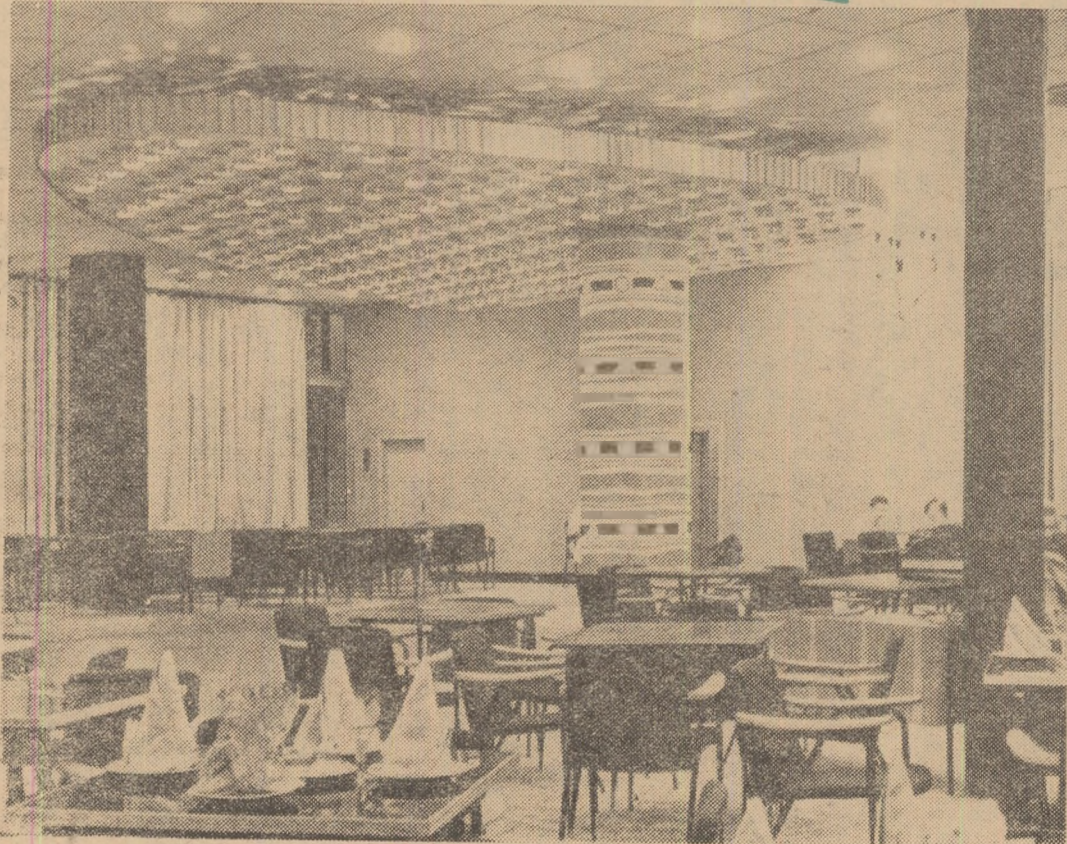
tregime din panouri prefabricate — au 5—10 etaje.

În 1964 va începe o nouă construcție experimentală, în cartierul de sud-vest al Moscovei, pe o suprafață de 215 hectare și destinat unui număr de 40—50.000 de locuitori. Deosebit de interesant e faptul că înălțimea clădirilor va merge de la 2 până la 30 de etaje.

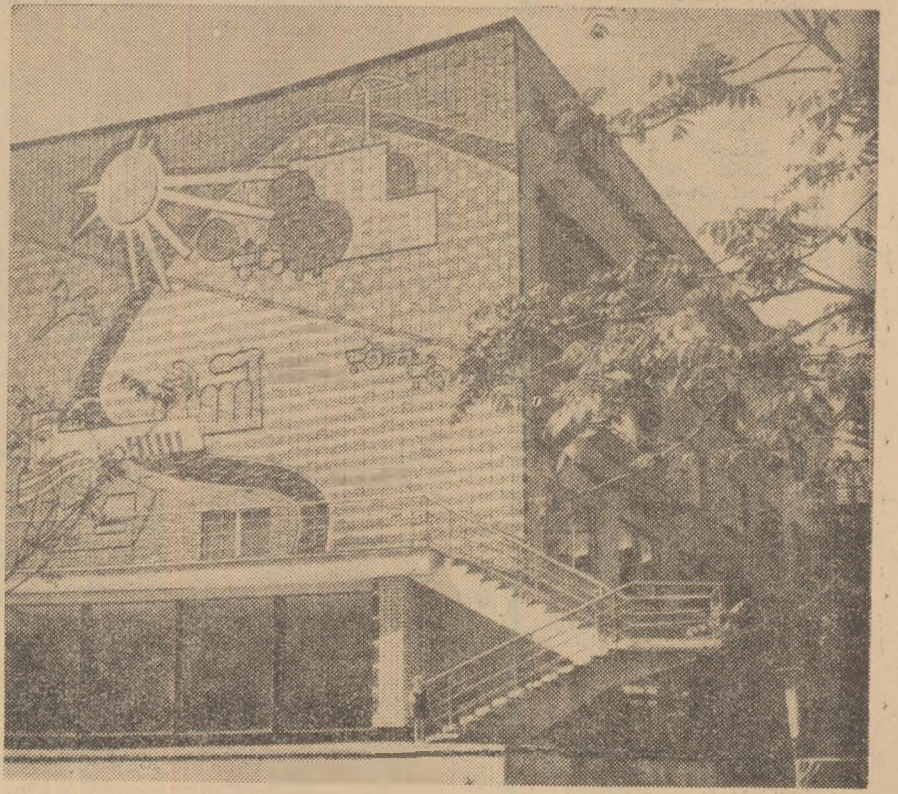
Căutări, experimente, dorință de varietate și fugă de stereotip — acestea sînt câteva din noile tendințe ale arhitecturii sovietice.

Așa va arăta raionul experimental din sud-vestul Moscovei

Restaurantul hotelului „Iunosti” din Moscova

Clubul Palatului Pionierilor din Moscova. Pe unul din ziduri — un panou din ciclul „Pămîntul”

Sfaturi serioase pentru toate împrejurările vieții

Cum se merge la cules ciupercii

Cine nu știe cit folos aduce sănătății culesul ciupercilor!

Un cunoscut de al meu, practicant asiduu al acestui sport, pretinde că de cite ori merge la cules ciupercii întinereste cu cinci ani. Ținând seama că face operația asta în fiecare duminică, ar însemna că i-a venit timpul să se întoarcă la scutece și botoșei, ceea ce nu se potrivește de loc cu circumferința abdomenului și chelia lui. De aceea nu trebuie să exagerăm. Sint gata să admit că culesul ciupercilor întinereste pe respectivul culegător, dar cinci ani, iertați-mă, e prea mult! Un an, doi, fie, mai merge. Trebuie să fim rezonabili.

Dacă, însă, mergeți să culegeți ciuperci numai cu scopul de a întineri, să știți că vă așteaptă un insucces total. Ciupercile nu suportă să fie căutate pentru alte interese decât propria lor persoană. Ciupercile sint egoiste și năzuoste ca văduvele de negustori bogați de altă dată, care pretindeau adoratorilor lor să se îndrăgostească de ele și nu de capitalul lor. Așadar, concentrați-vă gindurile și atenția numai asupra ciupercilor — și succesul e garantat.

După ce v-am avertizat asupra problemei principale, îmi îngădui să vă dau cîteva sfaturi practice, cu atît mai prețioase cu cît se întemeiază pe propria-mi experiență.

Înainte de toate — atenție la îmbrăcăminte. Ciupercile nu-i suferă pe filizonii care vin să le caute împoțonați cu cravate, pălării și bastonașe. Ciupercile socotesc — și nu fără motive — că operația de căutare a

eu unul nu i-am văzut niciodată. Acum cîțiva ani la prieten m-a invitat de sîmbătă la el la vilă pentru ca a doua zi în zori să pornim după ciuperci. Nu vă mai spun cum se umfla în pene de mîndrie cînd a pus deșteptătorul să sune la 4 dimineața. Pe un ton extatic mi-a explicat apoi preț de o oră că nu poate fi treabă mai pasionantă decît sculatul la ora 4 de hațirul ciupercilor. A doua zi m-am deșteptat la 9 și privind pe fereastră l-am descoperit pe prietenul meu în grădină: răscolea prin tufe și nu știu ce bombănea. Zărindu-mă mi-a explicat că nu poate găsi de loc deșteptătorul pe care l-a aruncat pe fereastră cînd s-a pornit să sune la 4 dimineața. La amiază am ajuns și noi în pădure și cu toate că la marginea unde ne-am instalat hamacurile nu era nici urmă de ciuperci, am petrecut foarte bine și ne-am întors acasă într-o poziție excelentă. De atunci știu că principala condiție în expedițiile după ciuperci e să dormi pe săturate și să-ți faci rost neapărat de un hamac. În cazul ăsta te simți bine oricum, chiar dacă din cine știe ce pricină nu găsești ciuperci.

Și acum vreau să vădine erori. Nu știu de ce oamenii culeg numai așa numitele ciuperci comestibile. E o prostie! În primul rînd, în pădure aproape că nu există ciuperci dintr-astea, eu unul le-am văzut numai la piață. În al doilea rînd, chiar dacă v-ați născut într-o zodie norocoasă și găsiți acolo două-trei ciupercuțe, nu puteți acoperi cu ele nici măcar fundul coșulețului. Vă imaginați cum ați arăta la întoarcere cu o „pradă” atît de săracă? V-ar ride și curcile! De aceea, după părerea mea, trebuie culese toate ciupercile la rînd, și apoi procedat în felul următor: umpleți coșul cu cele otrăvitoare, puneți deasupra o perche două comestibile și, înfruntînd privirile invidioase, porniți mîndru spre gară. Îndată ce ajungeți pe peron aruncați ciupercile în lada cu gunoi. Bineînțeles, puteți umple coșulețul și cu iarbă sau cu ghindă, dar în cazul acesta fiți atenți să nu-l răsturnați. De altfel, nu numai în acest caz. Odată, un grăsun lipsit de experiență a răsturnat coșulețul dinadins, ca să vadă toți că e plin numai cu ciuperci comestibile de toată frumusețea. Trenul electric făcea pînă la Moscova cincizeci de minute și în tot acest răstimp bietul grăsun s-a străduit cu disperare să demonstreze că n-a cumpărat ciupercile. Bineînțeles, nu l-a crezut nimeni.

Mai există un aspect important despre care vreau să vorbesc. Duminica pătura e de obicei plină de amatori de ciuperci. După calculele mele sumare, revine cel puțin o duzină de oameni la o ciupercă. Uneori invazia este atît de mare încît pur și simplu n-ai unde pune piciorul. În asemenea împrejurări, trebuie să vă împănați de la început cu ideea că șansele de a găsi măcar o mină de aur sînt minime. De aceea, îndată ce zăriți un cunoscut simulați că ați venit în pădure să vă plimbați și să vă umpleți plămîni cu ozonul binefăcător, și nicidecum să încercați coșulețul de ciuperci. Dacă e deștept, cunoscutul va proce-

da la fel. Cel mai bine e nici să nu luați coșulețul. Iar dacă găsiți cumva o ciupercă o puteți băga în buzunărețul de la vestă sau în cutia de chibrituri. Dacă nu găsiți, nu vă necăjiți: v-ați ales în schimb cu poftă de mîncare și cu o întinerire de doi ani.

Iar acum, înarmați cu teorie, puteți porni după ciuperci.

Cum să ne apărăm biblioteca personală

Care om nu visează să aibă o bibliotecă bună! În vis lucrurile se petrec cam așa: după lucru vîi acasă, te speli, îmbruci la repezeală bunătățile preparate de soția iubitoare și te repezi la raftul de cărți. Alegi o carte, te întinzi pe divan, îți aprinzi o țigară și te cufunzi într-o lume minunată... Ce satisfacție imensă, care nu poate fi comparată cu nimic și nu poate fi egalată de nimic: tu, un anonim de la mijlocul veacului XX, urmărești emoționat lupta dintre mamuți și zimbri, împreună cu Columb descoperi America și te strecoari pe neobservate, ca a patra persoană (fără a mai pune la socoteală ciinele), în barca celor trei, care plutește pe Tamisa în sus. Iar din hol auzi șoapta soției: „Serioja, nu fă gălăgie, tata citește!” Ce frumos!

Dar vîi acasă și... în loc de bunătățile pregătite de nevasta iubitoare, găsești pe masă un bilet: „Fierbe grișul, hrănește copilul și spală-ți cămașa. Sint la ședință. Șoricelul tău”. Te apuci să fierbi grișul, îl razi după aceea de pe fundul crăței tu-nînd și fulgerînd, hrănești copilul, arunci cioburile de farfurie și, țopăind lingă ligheanul cu apă fierbinte, îți speli cămașa... Pentru altceva nu-ți mai rămîne vreme. În schimb a doua zi soția e acasă. La început totul merge ca în vis: bunătățile, cartea, divanul. Dar după aceea viața își aduce corectivele. Pe un ton glacial nevasta te anunță că de azi încolo n-are decît să-ți pregătească mîncarea doamna Bonnacieux, prietena celor trei mușchetari. Consimțiți cu o ușoară mișcare a capului. Atunci urmează un amplu monolog din care aflî tot felul de lucruri puțin măgulitoare despre propria persoană. Stringînd din dinți pleci împreună cu D'Artagnan în Anglia, la ducele de Buckingham, pentru a o salva pe regină. Dar abia apuci să aduci la Paris nestematele salvatoare că auzi din hol vocea nevastei: „Serioja, du-te la tătucă, vrea să se joace cu tine de-a calul și călărețul”.

Tipind de fericiu Serioja dă buzna în cameră și mușchetarii își continuă singuri, fără participarea ta, legendarele lor aventuri.

Așa că, după cum vedeți, posesorul bibliotecii personale poate fi uneori în situația catirului sub nasul căruia se lăfăie un smoc de fîn: pare aproape de tot, dar de ajuns nu-l poate ajunge.

Și totuși, biblioteca personală e necesară. Dacă sînteți un om inventiv, veți găsi întotdeauna posibilitatea să citiți o pagină-două. Venind acasă, puteți anunța cu o voce stînsă că ați răgușit și veți fi lăsat în pace. Metoda aceasta a folosit-o cu succes un prieten de-al meu, pînă s-a dat de gol. Pierzînd vigilența a uitat că e răgușit și a răcnit odată: „Ce-aș mai bea un sprîț de la gheață!” Nu vă mai spun că a urmat un scandal grandios. Sau altă metodă. Cum ajungeți acasă atrageți-le tuturor atenția, grav, că miine e o consfătuire specială și trebuie să pregătiți raportul de bază. Impresionată, familia va pași în virful picioarelor, renunțînd și la programul de la tele-

vizor, iar dv., așezat comod la birou, puteți răsfoi în liniște, dar cu un aer preocupat, „Insula pinguinilor”.

Așadar, cumpărați-vă cărți: mai devreme sau mai tîrziu le veți citi totuși. Dacă, bineînțeles, veți lua măsurile de precauție necesare. Căci asupra bibliotecii dv. planează o mare primejdie: prietenii. La chip par oameni serioși și onorabili, cărora le-ați încredințat fără ezitări un secret sau cheia locuinței. Dar cărțile bune ascundeți-le.

Salvarea bibliotecii de prietenii nu-i de fel o treabă simplă. Cunosc un tip ușuratic care a invitat odată o gramadă de amici ca să se fălească cu biblioteca lui. Uriașul dulap a fost devastat într-o clipită. La plecare amicii gemeau-sub greutatea baloturilor cu cărți imprumutate „pentru o săptămînă, pe cuvîntul meu!” De atunci a trecut un an și bietul om îi tot imploră, aproape în genunchi, să-i înapoieze cărțile. Spre cinstea lui trebuie să spun că a început să înțeleagă absurditatea acestor pretenții. Am luat și eu o duzină de cărți, dar nu i-am înapoiat decît „Iliada” aciuată întîmplător în pa-

chet. Să nu uităm, însă, că și amicii au amici, așa că în decurs de un an cărțile și-au schimbat de zeci de ori proprietarii, iar actualul lor posesor habar n-are de unde au fost luate inițial.

Unii preferă să-și țină cărțile sub lacăt și cheia o pun bine. Metoda în sine nu este rea, dar nu prezintă atîta siguranță pe cît se crede. La vederea lacătului imaginația amicilor se aprinde la maximum, oamenii încep să aibă halucinații, văd ediții rare și cu fel de fel de tertipuri reușesc să smulgă cheia. Din clipa aceea nimic nu vă mai poate salva: cărțile cele mai bune vor fi imprumutate „pentru o săptămînă” sau pur și simplu șterpelite. De aceea, la plecare, nu strică să vă bateți amical musafirii pe piept, pentru ca volumele furate să le cadă din sin.

Firește, există mai multe metode de salvare a bibliotecii de invazia prietenilor, dar una m-a impresionat în mod deosebit. Ea uimește prin psihologismul, prin — aș spune — concepția ei profund științifică. Am aflat-o de la un om al cărui nume m-am obligat să nu-l divulg niciodată față de prietenii noștri comuni.

Metoda e neînchipuit de simplă. Raftul de cărți să fie descoperit: vreți să cotrobăiți, poftim, n-aveți decît. Dar cărțile cele mai bune ascundeți-le sub un blîndaj de dicționare, ghiduri și opere ale unor scriitori pe care toți îi preamăresc dar nimeni nu-i citește. Amicii vor inspecta nemulțumiți rafturile fără a bănui ce comori tînuiesc în adîncurile lor, și convingîndu-se că nu se pot alege cu mare lucru, vor pleca dezamăgiți și cu miinile goale. După ce încuiați ușa scoateți comoara la lumină, mingiați-o cu duioșie și rideți-vă de cei pe care i-ați dus. Acum nu vă mai rămîne decît să feriți biblioteca de praf, tot felul de insecte, incendii și inundații, ceea ce e cu mult mai simplu.

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAȘ

livrează:

- Bachelită pentru uz general în diverse culori
- Bachelită pentru uz electrotehnic
- Bachelită pentru uz electrotehnic în execuție tropicalizată
- Bachelită textilă
- Rezoli diverse tipuri, lac de bachelită
- Novolac, solid, semifluid și alcoolic
- Aminoplast diverse culori
- Celuloid, plăci de diferite grosimi și culori
- Celuloid sidefat
- Celuloid marmorat
- Celuloid placat
- Cornoplast pentru nasturi, imitație corn

Execută: piese industriale în toate tipurile de bachelită și aminoplast pentru înlocuirea metalelor ferose și neferoase precum și a lemnului.

Pentru producția de serie executăm proiectarea și sculele necesare presării pieselor comandate.

Consumați

PRODUSELE DE CALITATE SUPERIOARA ALE FABRICII DE CONSERVE TECUCI

Sînt conservate numai prin sterilizare și conțin vitamine și zaharuri naturale.

FABRICA DE CONSERVE TECUCI

Umoristul Vladimir Sanin dă

Sfaturi serioase pentru toate împrejurările vieții

Cum se merge la cules ciuperci

Cine nu știe cit folos aduce sănătății culesul ciupercilor!

Un cunoscut de al meu, practicant asiduu al acestui sport, pretinde că de cite ori merge la cules ciuperci intinerește cu cinci ani. Ținând seama că face operația asta în fiecare duminică, ar însemna că i-a venit timpul să se întoarcă la scutece și botoșei, ceea ce nu se potrivește de loc cu circumferința abdomenului și chelia lui. De aceea nu trebuie să exagerăm. Sint gata să admit că culesul ciupercilor intinerește pe respectivul culegător, dar cinci ani, iertați-mă, e prea mult! Un an, doi, fie, mai merge. Trebuie să fim rezonabili.

Dacă, însă, mergeți cu culegeți ciuperci numai cu scopul de a întineri, să știți că vă așteaptă un insucces total. Ciupercile nu suportă să fie căutate pentru alte interese decit propria lor persoană. Ciupercile sint egoiste și năzuroase ca văduvele de negustori boghați de altă dată, care pretindeau adoratorilor lor să se îndrăgostească de ele și nu de capitalul lor. Așadar, concentrați-vă gindurile și atenția numai asupra ciupercii — și succesul e garantat.

După ce v-am avertizat asupra problemei principale, îmi îngădui să vă dau citeva sfaturi practice, cu atit mai prețioase cu cit se întemeiază pe propria-mi experiență.

Înainte de toate — atenție la îmbrăcăminte. Ciupercile nu-i suferă pe filizonii care vin să le caute împoțonați cu cravate, pălării și bastonașe. Ciupercile socotesc — și nu fără teme — că operația de căutare a

eu unul nu i-am văzut niciodată. Acum cită la el un prieten m-a invitat de simbră-tă la ei la vilă pentru ca a doua zi în zori să pornim după ciuperci. Nu vă mai spun cum se umfla în pene de mindrie cind a pus deșteptătorul să sune la 4 dimineața. Pe un ton extatic mi-a explicat apoi preț de o oră că nu poate fi treabă mai pasionantă decit sculatul la ora 4 de hatirul ciupercilor. A doua zi m-am deșteptat la 9 și privind pe fereastră l-am descoperit pe prietenul meu în grădină: răscolea prin tufe și nu știu ce bombănea. Zărindu-mă mi-a explicat că nu poate găsi de loc deșteptătorul pe care l-a aruncat pe fereastră cind s-a pornit să sune la 4 dimineața. La amiază am ajuns și noi în pădure și cu toate că la marginea unde ne-am instalat hamacurile nu era nici urmă de ciuperci, am petrecut foarte bine și ne-am întors acasă într-o dispoziție excelentă. De atunci știu că principala condiție în expedițiile după ciuperci e să dormi de săturate și să-ți faci rost neapărat de un hamac. În cazul asta te simți bine oricum, chiar dacă din cine știe ce pricină nu găsești ciuperci.

Și acum vreau să vă dădă erori. Nu știu de ce oamenii culeg numai așa numitele ciuperci comestibile. E o prostie! În primul rind, în pădure aproape că nu există ciuperci dintr-astea, eu rind le-am văzut numai la piață. În al doilea rind, chiar dacă v-ați născut într-o zodie norocoasă și găsiți acolo două-trei ciupercuțe, nu puteți acoperi cu ele nici măcar fundul coșulețului. Vă imaginați cum ați arăta la întoarcere cu o „pradă” atit de săracă? V-ar rîde și curcile! De aceea, după părerea mea, trebuie cules toate ciupercile la rind și apoi procedat în felul următor: umpleți coșul cu cele otrăvitoare, puneți deasupra pe pereche două comestibile și, înfruntind privirile invidioase, porniți mindru spre gară. Îndată ce ajungeți pe peron aruncați ciupercile în lada cu gunoi. Bineînțeles, puteți umple coșulețul și cu iarbă sau cu ghindă, dar în cazul acesta fiți atenți să nu-l răsturnați. De altfel, nu numai în acest caz. Odată, un grăsun lipsit de experiență a răsturnat coșulețul dinadins, ca să vadă toți că e plin numai cu ciuperci comestibile de toată frumusețea. Trenul electric făcea pină la Moscova cincizeci de minute și în tot acest răstimp bietul grăsun s-a străduit cu disperare să demonstreze că n-a cumpărat ciupercile. Bineînțeles, nu l-a crezut nimeni.

Mai există un aspect important despre care vreau să vorbesc. Duminică pădurea e de obicei plină de amatori de ciuperci. După calculele mele sumare, revine cel puțin o duzină de oameni la o ciupercă. Uneori invazia este atit de mare încit pur și simplu n-ai unde pune piciorul. În asemenea împrejurări, trebuie să vă împacăteți de la început cu ideea că șansele de a găsi măcar o mină de aură sînt minime. De aceea, îndată ce zăriți un cunoscut simulați că ați venit în pădure să vă plimbați și să vă umpleți plămîni cu ozonul binefăcător, și nicidecum să încercați coșulețul de ciuperci. Dacă e deștept, cunoscutul va proce-

da la fel. Cel mai bine e nici să nu luați coșulețul. Iar dacă găsiți cumva o ciupercă o puteți băga în buzunărelul de la vestă sau în cutia de chibrituri. Dacă nu găsiți, nu vă necăjiți: v-ați ales în schimb cu poftă de mîncare și cu o întinerire de doi ani.

Iar acum, înarmați cu teorie, puteți porni după ciuperci.

Cum să ne apărăm biblioteca personală

Care om nu visează să aibă o bibliotecă bună! În vis lucrurile se petrec cam așa: după lucru vîi acasă, te speli, îmbruci la repezeală bunătățile preparate de soția iubitoare și te rezezi la raftul de cărți. Alegi o carte, te întinzi pe divan, îți aprinzi o țigară și te cufunzi într-o lume minunată... Ce satisfacție imensă, care nu poate fi comparată cu nimic și nu poate fi egalată de nimic: lu, un anonim de la mijlocul veacului XX, urmărești emoționat lupta dintre mamuți și zimbri, împreună cu Columb descoperi America și te strecuri pe neobservate, ca a patra persoană (fără a mai pune la socoteală ciinele), în barca celor trei, care plutește pe Tamisa în sus. Iar din hol auzi șoapta soției: „Serioja, nu fă gălăgie, tata citește!” Ce frumos!

Dar vîi acasă și... în loc de bunătățile pregătite de nevastă iubitoare, găsești pe masă un bilet: „Fierbe grișul, hrănește copilul și spală-ți cămașa. Sint la sedință. Șoricelul tău”. Te apuci să fierbi grișul, îl razi după aceea de pe fundul cratiței tunind și fulgerînd, hrănești copilul, arunci cioburile de farfurie și, fropăind lingă ligheanul cu apă fierbinte, îți speli cămașa... Pentru altceva nu-ți mai rămîne vreme. În schimb a doua zi soția e acasă. La început totul merge ca în vis: bunătățile, cartea, divanul. Dar după aceea viața își aduce corectivele. Pe un ton glacial nevasta te anunță că de azi încolo n-are decit să-ți pregătească mîncarea doamna Bonnacieux, pretena celor trei mușchetari. Consimți cu o ușoară mișcare a capului. Atunci urmează un amplu monolog din care afli tot felul de lucruri puțin măgulitoare despre propria persoană. Stringind din dinți pleci urgent împreună cu D'Artagnan în Anglia, la ducele de Buckingham, pentru a o salva pe regină. Dar abia apuci să aduci la Paris nestematele salvatoare că auzi din hol vocea nevastei: „Serioja, du-te la taticu, vrea să se joace cu tine de-a calul și călărețul”. Tipind de fericire Serioja dă buzna în cameră și mușchetarii își continuă singuri, fără participarea ta, legendarele lor aventuri.

Așa că, după cum vedeți, posesorul bibliotecii personale poate fi uneori în situația catrului sub nasul căruia se lăfăie un smoc de fin: pare aproape de tot, dar de ajuns nu-l poate ajunge.

Și totuși, biblioteca personală e necesară. Dacă sînteți un om inventiv, veți găsi întotdeauna posibilitatea să citiți o pagină-două. Devana acasă, puteați anuți cu o voce stinsă că ați răgușit și veți fi lăsat în pace. Metoda aceasta a folosit-o cu succes un prieten de-al meu, pînă s-a dat de gol. Pierzind vigilența a uitat că e răgușit și a răcnit odată: „Ce-aș mai bea un sprîț de la gheață!” Nu vă mai spun că a urmat un scandal grandios. Sau altă metodă. Cum ajungeți acasă atrageți-le tuturor atenția, grav, că miine e o consfătuire specială și trebuie să pregătiți raportul de bază. Impresionată, familia va păși în virful picioarelor, renunțînd și la programul de la tele-

vizor, iar dv., așezat comod la birou, puteți răsfoi în liniște, dar cu un aer preocupat, „Insula pinguinilor”.

Așadar, cumpărați-vă cărți: mai devreme sau mai tîrziu le veți citi totuși. Dacă, bineînțeles, veți lua măsurile de precauție necesare. Căci asupra bibliotecii dv. planează o mare primejdie: prietenii. La chip par oameni serioși și onorabili, căroră le-ați încredințat fără ezitări un secret sau cheia locuinței. Dar cărțile bune ascundeți-le.

Salvarea bibliotecii de prietenii nu-i de fel o treabă simplă. Cunost un tip ușuratic care a invitat odată o grămadă de amici ca să se fălească cu bibliotecă lui. Uriașul dulap a fost devastat într-o clipită. La plecare amicii gemeau sub greutatea baloturilor de cărți imprumutate „pentru o săptămînă, pe cuvîntul meu!” De atunci a trecut un an și bietul om îi tot imploră, aproape în genunchi, să-i înapoieze cărțile. Spre cinstea lui trebuie să spun că a început să înțeleagă absurditatea acestor pretenții. Am luat și eu o duzină de cărți, dar nu i-am înapoiat decit „Iliada” aciuată întimplător în pa-

chet. Să nu uităm, însă, că și cărțile au amici, așa că în decurs de un an cărțile s-au schimbat de zeci de ori proprietarii, iar actualul lor posesor habar n-are de unde au fost luate inițial.

Unii preferă să-și țină cărțile sub lacăt și cheia o pun bine. Metoda în sine nu este rea, dar nu prezintă atita siguranță pe cit se crede. La vederea lacătului imaginația amicilor se aprinde la maximum, oamenii încep să aibă halucinații, văd ediții rare și cu fel de fel de tertipuri reușesc să smulgă cheia. Din clipa aceea nimic nu vă mai poate salva: cărțile cele mai bune vor fi imprumutate „pentru o săptămînă” sau pur și simplu șterpelite. De aceea, la plecare, nu strică să vă bateți amical musafirii pe piept, pentru ca volumele furate să le cadă din sine.

Firește, există mai multe metode de salvare a bibliotecii de invazia prietenilor, dar una m-a impresionat în mod deosebit. Ea uimește prin psihologismul, prin — așa spune — concepția ei profund științifică. Am aflat-o de la un om al cărui nume m-am obligat să nu-l divulg niciodată față de prietenii noștri comuni.

Metoda e neînchipuit de simplă. Raftul de cărți să fie descoperit: vrei să cotrobăiți, poftim, n-aveți decit. Dar cărțile cele mai bune ascundeți-le sub un blindaj de dicționare, ghiduri și opere ale unor scriitori pe care toți îi preamăresc dar nimeni nu-i citește. Amicii vor inspecta nemulțumiți rafturile fără a bănui ce comori tănuiesc în adîncurile lor, și convingîndu-se că nu se pot alege cu mare lucru, vor pleca dezamăgiți și cu miinile goale. După ce încuiați ușa scoateți comoara la lumină, mîngiați-o cu duioșie și rideți-vă de cei pe care i-ați dus. Acum nu vă mai rămîne decit să feriți biblioteca de praf, tot felul de insecte, incendii și inundații, ceea ce e cu mult mai simplu.

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAȘ

livrează:

- Bachelită pentru uz general în diverse culori
- Bachelită pentru uz electrotehnic
- Bachelită pentru uz electrotehnic în execuție tropicalizată
- Bachelită textilă
- Rezoli diverse tipuri, lac de bachelită
- Novolac, solid, semifluid și alcoolic
- Aminoplast diverse culori
- Celuloid, plăci de diferite grosimi și culori
- Celuloid sidemat
- Celuloid marmorat
- Celuloid placat
- Cornoplast pentru nasturi, imitație corn

Execută piese industriale în toate tipurile de bachelită și aminoplast pentru înlocuirea metalelor feroase și neferoase precum și a lemnului.

Pentru producția de serie executăm proiectarea și sculele necesare presării pieselor comandate.

Consumați

PRODUSELE DE CALITATE SUPERIOARA ALE FABRICII DE CONSERVE TECUCI

Sint conservate numai prin sterilizare și conțin vitamine și zaharuri naturale.

FABRICA DE CONSERVE TECUCI